

Radomira Arsenovića 10/8, Ugljevik

E-mail: uprava@preventa.ba

Tel: 066/183 497

Ž.R. 554-002-00000719-09 Naša banka

JIB: 4403915170007

PDV br.: 403915170007

MB: 11134300

Ž.R. 555-000-00-296581-56 Nova banka

Број протокола: 3410-05/26

Датум: 25.05.2026. године

ПРЕТХОДНА ПРОЦЈЕНА О

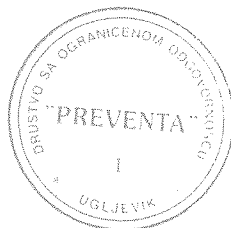
УТИЦАЈУ НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

ЗА ФАРМУ ЗА УЗГОЈ КРУПНЕ СТОКЕ КАПАЦИТЕТА 1200 ГРЛА СА
ПРОПРАТНИМ ОБЈЕКТИМА И ФАБРИКОМ ЗА ПРОИЗВОДЊУ СТОЧНЕ ХРАНЕ
КАПАЦИТЕТА 5 ТОНА/САТ (за властите потребе)

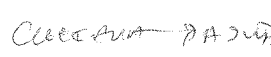
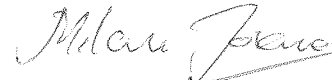

ИНВЕСТИТОР: ПД „СЕМБЕРИЈА“ ад Бијељина

КАПАЦИТЕТ ПОСТРОЈЕЊА: 1200 грла крупне стоке и
5 тона /сат фабрике за производњу сточне хране

ЛОКАЦИЈА: Ново Село бр.31, Град Бијељина

Угљевик, мај 2026. године

ПРЕДМЕТ	ПРЕТХОДНА ПРОЦЕНА УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ ЗА ФАРМУ ЗА УЗГОЈ КРУПНЕ СТОКЕ И ФАБРИКУ ЗА ПРОИЗВОДЊУ СТОЧНЕ ХРАНЕ
ИНВЕСТИТОР	ПД „СЕМБЕРИЈА“ ад Бијељина
КАПАЦИТЕТ ПОСТРОЈЕЊА	1200 грла крупне стоке и производња 5 тона /сат сточне хране (за властите потребе)
ЛОКАЦИЈА	Ново Село бр.31, Град Бијељина
НОСИЛАЦ ИЗРАДЕ	"ПРЕВЕНТА" д.о.о. Угљевик
БРОЈ РАДНОГ НАЛОГА	1826-03/26 од: 20.03.2026. године
РАДНИ ТИМ	<p>Марчета Горан, дипл.инж.техн. </p> <p>Петровић Ивана, мастер.инж.зжс. </p> <p>Рајић Сњежана, дипл.инж.маш. </p> <p>Јовановић Милаң, дипл.инж.рударства </p> <p>Цвјетковић Јоцо, дипл.инж.пољ. </p>

Директор

Симеуновић Дарко, спец.струк.инж.зоп.

-САДРЖАЈ-

ЛИЦЕНЦЕ.....	3
УВОД	7
А) ОПИС ПРОЈЕКТА, УКЉУЧУЈУЋИ ОПИС ФИЗИЧКИХ И ТЕХНИЧКО – ТЕХНОЛОШКИХ КАРАКТЕРИСТИКА ЦИЈЕЛОКУПНОГ ПРОЈЕКТА СА ШЕМАТСКИМ ПРИКАЗОМ ТЕХНОЛОШКОГ ПРОЦЕСА РАДА, ПРИ ГРАДЊИ, РУШЕЊУ И УКЛАЊАЊУ ОБЈЕКТА, КАО ОПИС ЛОКАЦИЈЕ ПРОЈЕКТА, А ПОСЕБНО ОСЈЕТЉИВОСТИ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ ГЕОГРАФСКОГ ПОДРУЧЈА НА КОЈЕ БИ ПРОЈЕКАТ МОГАО ИМАТИ УТИЦАЈ.....	10
Б) ПОДАЦИ О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОЈЕКТА СА ПЛАНСКИМ АКТОМ И ИЗВОД ИЗ ПЛАНСКОГ АКТА.....	22
В) ОПИС ЕЛЕМЕНАТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ НА КОЈЕ БИ ВЈЕРОВАТНО ПРОЈЕКАТ МОГАО УТИЦАТИ.....	23
Г) ОПИС СВИХ ЗНАЧАЈНИХ УТИЦАЈА ПРОЈЕКТА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ, У СМISЛУ ОЧЕКИВАНИХ ЕМИСИЈА И ПРОИЗВОДЊЕ ОТПАДА, КАО И ИСКОРИШЋАВАЊЕ ПРИРОДНИХ ДОБАРА, ПОСЕБНО ЗЕМЉИШТА, ВОДЕ И БИОЛОШКЕ РАЗНОЛИКОСТИ (БИОДИВЕРЗИТЕТА), У ТОКУ ЊЕГОВЕ ИЗГРАДЊЕ И ИЗВОЂЕЊА И У ТОКУ ЊЕГОВОГ РАДА ИЛИ ЕКСПЛОАТАЦИЈЕ.....	35
Д) ОПИС МЈЕРА ЗА СПРЕЧАВАЊЕ, СМАЊИВАЊЕ ИЛИ УКЛАЊАЊЕ ШТЕТНИХ УТИЦАЈА ПРОЈЕКТА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ.....	40
Ђ) КРАТКИ ПРЕГЛЕД ОПЦИЈА КОЈЕ ЈЕ НОСИЛАЦ ПРОЈЕКТА РАЗМАТРАО И НАВОЂЕЊЕ РАЗЛОГА ЗА ОДАБРАНО РЈЕШЕЊЕ, С ОБЗИРОМ НА УТИЦАЈЕ НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ.....	47
Е) НЕТЕХНИЧКИ РЕЗИМЕ.....	47
ЗАКОНСКИ ПРОПИСИ	48
ПРИЛОЗИ	50

РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВЛАДА
МИНИСТАРСТВО ЗА ПРОСТОРНО УРЕЂЕЊЕ,
ГРАЂЕВИНАРСТВО И ЕКОЛОГИЈУ

Министар за просторно уређење, грађевинарство и екологију на основу члана 67. Закона о заштити животне средине („Службени гласник Републике Српске“ бр. 71/12, 79/15 и 70/20) и члана 5. Правилника о условима за обављање дјелатности из области заштите животне средине („Службени гласник Републике Српске“ бр. 28/13, 74/18 и 63/22) и Рјешења о испуњености услова за обављање дјелатности из области заштите животне средине број 18-Е/23 од 03.04.2023. године, **издаје**

Л И Ц Е Н Ц У

„Превента“ д.о.о. Угљевик

Испуњава услове за обављање дјелатности из области заштите животне средине. Ова лиценца важи од 03.04.2023. године до 03.04.2027. године. Провјера испуњености услова за обављање дјелатности из области заштите животне средине вршиће се у складу са одредбама Закона о заштити животне средине и Правилника о условима за обављање дјелатности из области заштите животне средине.

Број регистра: 18-Е/23

Бања Лука: 03.04.2023. године

РЕПУБЛИКА СРПСКА

В Л А Д А

**Министарство за просторно уређење,
грађевинарство и екологију**

Бања Лука, Трг Републике Српске бр. 1

Број: 18-Е/23

Датум: 03.4.2023. године

Министар за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске по захтјеву правног лица „Превента“ д.о.о. Угљевик, а на основу члана 67. Закона о заштити животне средине („Службени гласник Републике Српске“ број 71/12, 79/15 и 70/20), члана 5. Правилника о условима за обављање дјелатности из области заштите животне средине („Службени гласник Републике Српске“ број 28/13, 74/18 и 63/22) и члана 76. став 2. Закона о републичкој управи („Службени гласник Републике Српске“, број број 115/18, 111/21, 15/22, 56/22 и 132/22), д о н о с и

Р Ј Е Ш Е Њ Е

о испуњености услова за обављање дјелатности из области заштите животне средине

1. Утврђује се да „Превента“ д.о.о. Угљевик, испуњава услове за обављање дјелатности из области заштите животне средине.

2. Ово рјешење подлијеже ревизији након истека рока од четири године од дана доношења рјешења. Провјера испуњености услова за обављање дјелатности из области заштите животне средине вршиће се у складу са одредбама Закона о заштити животне средине и Правилника о условима за обављање дјелатности из области заштите животне средине.

3. Ово рјешење објављује се у „Службеном гласнику Републике Српске“.

Образложење

Правно лице „Превента“ д.о.о. Угљевик, обратило се овом министарству са захтјевом и пратећом документацијом за издавање рјешења о испуњености услова за обављање дјелатности из области заштите животне средине.

Након увида у приложену документацију, као и у Записник комисије о констатованом чињеничном стању на терену у погледу одговарајућег простора за обављање дјелатности и прописаних услова у погледу техничке опремљености за индикативна мјерења квалитета ваздуха, интензитета буке, квалитета воде и земљишта, а на основу члана 67. Закона о заштити животне

средине и члана 5. Правилника о условима за обављање дјелатности из области заштите животне средине, рјешено је као у диспозитиву.

Поука о правном средству:

Ово рјешење је коначно у управном поступку, те против њега није допуштена жалба, али се може покренути управни спор подношењем тужбе Окружном суду у Бањој Луци у року од 30 дана од пријема рјешења. Тужба се подноси у потребном броју примјерка и таксира са износом од 100,00 КМ судске таксе и предаје Суду непосредно или му се шаље поштом.

Уз тужбу се доставља ово рјешење у оригиналу, овјереном препису или овјереној фотокопији.

Достављено:

1. Наслову
2. Евиденцији
3. а/а

Увод

Искориштавањем природних ресурса, њиховом прерадом и настанком различитих отпадних материја, човјек све више утиче на своју животну средину, мијења природно успостављено стање и тако доводи до еколошке неравнотеже. Због тога је циљ сваког захвата у природи, сваке експлоатације природних ресурса и њихове прераде да се прије свега сагледају могући штетни утицаји на животну средину како би се предвидјеле потребне мјере за спречавање штетних утицаја. То подразумијева проналажење рјешења, заснованих на проучавању екосистема, који имају за циљ смањење штетних утицаја на животну средину.

Рјешења се једино могу наћи у стручном, правилном и свеобухватном третирању заштите радног и животног простора при изради прединвестиционих и инвестиционих програма као и пројектне документација, јер оно што је пропуштено у припремној фази не може се успјешно надокнадити у фази експлоатације чак ни уз повећање материјалних трошкова.

Технолошки процеси који нису базирани на таквим технолошким рјешењима која воде рачуна и о загађивању животне средине имају за последицу повећан негативан утицај на животну средину.

Последице онечишћења траже веома дуг пут санирања, а најчешће и није могуће поново успоставити нарушену природну равнотежу у екосистему.

Овакав приступ је довео до нарушавања равнотеже у природи и животној средини и доводи у опасност нарушавање односа у биосфери.

Због тога, основни постулати оптималне корелације научно-технолошког развоја и заштите животне средине треба да буду:

- Развој и унапређење квалитета животне средине у наредном периоду мора да се заснива на увођењу технологија са што потпунијим кориштењем инпута (технологије са мало и без отпада).
- Строго поштовање прописаних норми и нивоа дозвољеног загађења, ефикасан систем контроле и стимулативне санкције према загађивачима.
- Будући развој и унапређење производних постројења – освајање нових производа не смије значити угрожавање животне средине па је неопходно оптимално унапређење и развој рјешавања отпадних токова.
- Контрола развојних пројеката треба да се врши од стране научних и стручних организација како би се фаворизовала технолошка рјешења која елиминишу даље негативне утицаје на животну средину.
- Развој тзв. „чистије производње“, као стална апликација интегралне превентивне стратегије заштите животне средине на процес, производ и услуге са циљем побољшања ефикасности и ограничавања ризика, како за човјека, тако и за животну средину.

Образложење

У циљу што ефикасније заштите и унапређења животне средине *Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију* је, на основу члана 128. *Закона о уређењу простора* ("Службени гласник Републике Српске", бр. 40/13 и 106/15), те члана 85. *Закона о заштити животне средине* ("Службени гласник Републике Српске", бр. 71/12, 79/15 и 70/20), обавезало *Инвеститоре* да између осталог, прибаве и *Еколошку дозволу* за објекте који могу негативно утицати на животну средину.

На основу истог Закона и Правилника за обављање послова из области заштите животне средине („Службени гласник Републике Српске“, бр. 28/13), *Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију*, је предузећу **„ПРЕВЕНТА“ д.о.о. Угљевик**, издало Лиценцу за обављање наведених послова, број 18-Е/23, а на основу *Рјешења* о испуњености услова за обављање дјелатности из области заштите животне средине, од 03.04.2023. године.

У складу са Законом о заштити животне средине („Службени гласник Републике Српске“, бр. 71/12, 79/15 и 70/20) и **Правилником о пројектима за које се спроводи процјена утицаја на животну средину и критеријумима за одлучивање о потреби спровођења и обиму процјене утицаја на животну средину** („Службени гласник Републике Српске“, број 124/12), за предметни комплекс објеката ПД „Семберија“ ад Бијељина је потребно израдити Претходну процјену утицаја на животну средину.

Сходно томе, Инвеститор је ангажовао лиценцирано предузеће „ПРЕВЕНТА“ д.о.о. Угљевик, као овлаштено правно лице за обављање дјелатности из области заштите животне средине, за израду Предходне процјене о утицају на животну средину за фарму за узгој крупне стоке, капацитета 1200 грла са фабриком за производњу хране капацитета 5 т/сат, инвеститора ПД „Семберија“ а.д. Бијељина.

**ПОДАЦИ О ПОСТРОЈЕЊУ, ОДГОВОРНОМ ЛИЦУ И ЛОКАЦИЈИ НА КОЈОЈ СЕ
ПОСТРОЈЕЊЕ НАЛАЗИ**

Табела бр.1. Основни подаци о постројењу, одговорном лицу и локацији

Инвеститор	ПД „Семберија“ а.д. Бијељина
ЈМБ/ЛИБ	4400408540006
Адреса	Ново Село бр. 31. Бијељина
Објекат	ФАРМА ЗА УЗГОЈ КРУПНЕ СТОКЕ СА ФАБРИКОМ ЗА ПРОИЗВОДЊУ СТОЧНЕ ХРАНЕ
Локација објекта	Ново Село бр.31, Бијељина
Укупна површина посједа газдинства (ха)	У власништву 46.5 хектара, од чега објекти заузимају око 4,4 хектара. Концесиони уговор око 2.522 хектара
Конт. телефон	055 210 392
Организациони облик	АКЦИОНАРСКО ДРУШТВО

А) ОПИС ПРОЈЕКТА, УКЉУЧУЈУЋИ ОПИС ФИЗИЧКИХ И ТЕХНИЧКО – ТЕХНОЛОШКИХ КАРАКТЕРИСТИКА ЦИЈЕЛОКУПНОГ ПРОЈЕКТА СА ШЕМАТСКИМ ПРИКАЗОМ ТЕХНОЛОШКОГ ПРОЦЕСА РАДА, ПРИ ГРАДЊИ, РУШЕЊУ И УКЛАЊАЊУ ОБЈЕКТА, КАО ОПИС ЛОКАЦИЈЕ ПРОЈЕКТА, А ПОСЕБНО ОСЈЕТЉИВОСТИ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ ГЕОГРАФСКОГ ПОДРУЧЈА НА КОЈЕ БИ ПРОЈЕКАТ МОГАО ИМАТИ УТИЦАЈ

а.1.) Опис постројења

Инвеститор ПД „Семберија“ а.д. Бијељина, подноси захтјев за претходну процјену утицаја на животну средину за Фарму за узгој крупне стоке капацитета 1200 грла са пропратним објектима и фабриком за производњу сточне хране (производи се око 5 т/сат за властите потребе).

ПД „СЕМБЕРИЈА“ а.д. Бијељина се налази у Новом Селу код Бијељине, на адреси Ново Село бр. 31.

Објекти су лоцирани на отвореном равном простору у насељу Ново Село гдје се још налазе стамбени објекти радника запослених у ПД „Семберија“ и Њемачка евангелистичка црква. Објекти су груписани у више засебних цјелина а у зависности од намјене, тј. којој радној јединици припадају. У самом насељу Ново Село постоји више интерних саобраћајница које уједно и представљају пожарне путеве. Све интерне саобраћајнице повезане су на асфалтни пут који води у Бијељину односно друга мјеста.

За обављање процеса рада на локацији Новог Села налази се више објеката од којих су неки у функцији, а неки нису:

- Управна зграда, објекат спратности П+1, корисне површине око 960 м²,
- Механичка радионица, објекат спратности П+0, корисне површине око 1900 м²,
- Кухиња са трпезаријом, објекат спратности П+0, корисне површине око 485 м²,
- Котловница на чврсто гориво, објекат спратности П+0, корисне површине око 243 м² – није у функцији,
- Помоћне зграде, објекти спратности П + О, корисне површине око 1500 м²,
- Мјешаона сточне хране са магацином, спратности П+0, корисне површине око 250 м² +530 м²,
- Дорату житарица чине објекти дораде житарица, магацин дораде, силоси (2 x 200 тона) са сушаром (сушара је стара и као енергент користила је лож уље са подземним резервоаром од 5000 литара – НЕ КОРИСТИ СЕ),
- Блиндирана трафостаница.
- Магацин – који није у функцији и не користи се.
- Штале (јунице, бикови, краве музаре)-3 објекта површине око 5700 м²,
- Измузиште, објекат спратности П+0, корисне површине око 440 м²,
- Породилиште, објекат спратности П+0, корисне површине око 410 м²,
- Коноба – простор за телад, објекат спратности П+0, корисне површине око 43 м²,
- Простор за силажу,
- Надстрешница за роло бале капацитета 1700 ком и површине око 190 м²,
- Бензинска пумпа са садржајима, подземни резервор капацитета 50 000 литара,
- Клаоница, објекат спратности П+0, корисне површине око 35 м²,
- Сушара за сјеменски кукуруз, снаге 500 kw а као енергент се у цјелости користи окомак од кукуруза,
- Водоторањ,
- Агрегат.
- Нови силоси (10 x 800 тона, 2 x 300 тона тампови-мали силоси уз сушару), са сушаром (капацитета 250 тона/дан, као енергент се користи плин, који је смјештен у надземној цистерни запремине 4850 литара).

LEGENDA:

1	Upravna zgrada
2	Mehanička radionica
3	Kuhinja sa trezarijom
4	Mješalona stočne hrane sa magacinom
5	Dorada
6	Siloai - novi
7	Magacin (nije u upotrebi)
8	Stala (nije u potrebi)
9	Stala (junice, bikovi, muzare)
10	Izmuzište
11	Porodilište
12	Konoba
13	Silojame
14	Nadstairica za sileno
15	Tovilište (nije u upotrebi)
16	Prostor za junice
17	Magacini (nisu u upotrebi)
18	RJ ratarstvo (nisu u upotrebi)
19	Nadstairica za poljoprivredne mašine
20	Sušara
21	Benzinska pumpa
22	Kleornica
23	Kotlovnica
24	Farma svinja (nisu u upotrebi)
25	Vodotoranj
26	Agregat
27	Siloai - stari

NAZIV OBJEKTA:

- 1. Upravna zgrada
- 2. Mehanička radionica
- 3. Kuhinja sa trezarijom
- 4. Mješalona stočne hrane sa magacinom
- 5. Dorada
- 6. Siloai - novi
- 7. Magacin (nije u upotrebi)
- 8. Stala (nije u potrebi)
- 9. Stala (junice, bikovi, muzare)
- 10. Izmuzište
- 11. Porodilište
- 12. Konoba
- 13. Silojame
- 14. Nadstairica za sileno
- 15. Tovilište (nije u upotrebi)
- 16. Prostor za junice
- 17. Magacini (nisu u upotrebi)
- 18. RJ ratarstvo (nisu u upotrebi)
- 19. Nadstairica za poljoprivredne mašine
- 20. Sušara
- 21. Benzinska pumpa
- 22. Kleornica
- 23. Kotlovnica
- 24. Farma svinja (nisu u upotrebi)
- 25. Vodotoranj
- 26. Agregat
- 27. Siloai - stari

PREVENTA d.o.o.
 OGRANAK ZA PROJEKTOVANJE I IZVEDBU
 U PROMETU NEKRETNIM PRAVIMA I PROMETU NEKRETNIM PRAVIMA
 U PROMETU NEKRETNIM PRAVIMA I PROMETU NEKRETNIM PRAVIMA

POSREDOVANJE U PROMETU NEKRETNIM PRAVIMA
 U PROMETU NEKRETNIM PRAVIMA I PROMETU NEKRETNIM PRAVIMA
 U PROMETU NEKRETNIM PRAVIMA I PROMETU NEKRETNIM PRAVIMA

POSREDOVANJE U PROMETU NEKRETNIM PRAVIMA
 U PROMETU NEKRETNIM PRAVIMA I PROMETU NEKRETNIM PRAVIMA
 U PROMETU NEKRETNIM PRAVIMA I PROMETU NEKRETNIM PRAVIMA

POSREDOVANJE U PROMETU NEKRETNIM PRAVIMA
 U PROMETU NEKRETNIM PRAVIMA I PROMETU NEKRETNIM PRAVIMA
 U PROMETU NEKRETNIM PRAVIMA I PROMETU NEKRETNIM PRAVIMA

Sl. broj 1 Situacija objekata na lokaciji

Слика бр. 2 Сателитски снимак ПД „Семберија“ ад Бијељина (Извор „Google map“)

Електроинсталације. Снабдијевање електричном енергијом пословних објеката се врши преко стандардне трансформаторске станице БТС 10/0,4 кV „Фабрика сточне хране“. Снабдијевање електричном енергијом је континуирано и сигурно, без прекида који могу угрозити живот на фарми. Прикључење објекта на нисконапонску мрежу системом разводних ормара и главним прикључком је на начин да је напојни вод (кабел) положен на парцели. Систем напајања електричном енергијом појединих објеката је ријешен подземним путем са могућношћу одвајања мрежног напона појединих објеката као и појединих просторија и уређаја у објектима. Електрични потрошачи штите се од струја кратког споја инсталираним склопкама и осигурачима. Трафо станица је изграђена у складу са техничким захтјевима за овај вид постројења. Димензионисање, извођење електричних инсталација су урађени према важећим техничким прописима и одговарајућој техничкој документацији. На исти начин је изабрана и врста уређаја за заштиту од преоптерећења и кратког споја, те уз правилно коришћење и одржавање електричне инсталације и уређаја не могу бити узрок пожара. Пумпна станица за гориво има електричне уређаје у одговарајућој „Ех“ заштити. У одговарајућој „Ех“ заштити су и објекти гдје се појављује прашина (житна-биљног поријекла)..

Водовод и канализација. У погледу снабдијевања са водом објекти на овој локацији су искључиво оријентисани на властите бунаре са хидро торњем ($V=100 \text{ m}^3$), са водоводном инфраструктуром а мањи дио и на градску водоводну мрежу.

Због повећања притиска у мрежи изграђен је водоторањ на локацији Ново Село.

Сјјеви су разведене хоризонтално и вертикално по зиду и сведене до појлица.

Оборинске воде се олукима и сливницама за кишну канализацију скуплјају са кровова објеката и без мјешања са другим водима испуштају у природу, односно одводе у зелене површине у кругу комплекса фарме.

Fekalne i sanitarne vode-toalei za potrebe radnika se nalaze u објектима гдје бораве радници и u sklopu izmuzilišta. Otpadne vode iz toaleta se odводе u trokomornu vodonepropusnu septičku jamu.

Гријање и хлађење. Машинске инсталације чине:

- инсталације гријања и вентилације,
- инсталације бензинске станице,
- инсталације сушара (плинске инсталације и инсталације лож уља)

a.2.) Опис активности и технолошког процеса

Пољопривредно добро „СЕМБЕРИЈА“ акционарско друштво Бијељина (у даљем тексту ПД „СЕМБЕРИЈА“ а.д. Бијељина) се бави ратарском производњом (производња житарица, индустријског биља, поврћа, крмног биља), сточарском производњом (производња млијека, тов јунади), дорадом сјемена и производњом сточне хране.

Технолошки процес рада у ПД "Семберија" а.д. Бијељина заснива се на интегрисаном моделу који повезује ратарску производњу и савремено сточарство с фокусом на затворени круг исхране и високу продуктивност.

Основне фазе и компоненте технолошког процеса укључују:

1. Ратарство и производња сировина

Овај сегмент је темељ рада газдинства и обухвата обраду око 2.500 хектара земљишта.

Избор култура: фокус је на житарицама (пшеница, кукуруз), уљарицама и крмном биљу. Посебан значај има сјеменска производња (нарочито сјеменски кукуруз), која захтијева строге технолошке протоколе изолације и контроле квалитета.

Системи наводњавања: Газдинство користи модерне системе за наводњавање, што омогућава стабилне приносе и у сушним периодима, чинећи их технолошким лидером у регији.

Сезонске операције: Процес прати циклус од припреме земљишта и сјетве (прољећна и јесења), преко прихране и заштите биља, до жетве и складиштења.

2. Сточарска производња (Фарма Ново Село)

Технологија у сточарству фокусирана је на производњу млијека и узгој приплодног материјала.

Аутоматизација муже: Процес муже је аутоматизован, што осигурава високе хигијенске стандарде и капацитет од преко 7.200 литара млијека дневно, које се испоручује прерађивачима.

Исхрана животиња: Технолошки процес је затворен – већи дио хране (силажа, сјенажа, кукуруз) производи се на властитим пољима ПД "Семберија", чиме се контролише квалитет и смањују трошкови.

3. Логистика и дорада

Складиштење: Након жетве, производи се смјештају у властите силосне капацитете, гдје се врши сушење и чување зрна.

4. Управљање ризицима

Због зависности од климатских фактора, у технолошки процес су укључене мјере осигурања усјева и примјена агротехнике за ублажавање штета од града или суше.

Производња млијека у ПД "Семберија" одвија се на савременој фарми у Новом Селу и представља један од најважнијих прихода овог газдинства. Процес је постављен тако да се постигне максимална хигијена и висок генетски потенцијал грла.

Ево кључних стубова њихове производње:

1. Сточни фонд и генетика

Раса: Доминира холштајн-фризијска раса (црно-бијела говеда), која је свјетски лидер у производњи млијека.

Број грла: Фарма тренутно броји око 1200 грла (приплодне краве=500, приплодне јунице=300, товна грла=200; товне краве=50, телад=150).

Селекција: Врши се строга селекција и вјештачко осемењавање врхунским генетским материјалом како би се одржала висока млијечност по грлу.

2. Исхрана као кључ успјеха

Технологија исхране је ТМР систем (Total Mixed Ration – потпуно измијешан оброк):

Властита храна: ПД "Семберија" на својих 2.400 ха производи кукурузну силажу, сјенажу луцерке и житарице.

Прецизност: Оброк се саставља помоћу софтвера, мијеша у миксер-приколицама и дијели животињама тако да свака крава добије тачно избалансиран однос енергије, протеина и влакана.

3. Процес muže и хигијена

Измузиште: Користи се модерно измузиште (најчешће систем "рибља кост" или слични паралелни системи), гдје се мужа врши два пута дневно.

Затворени систем: Млијeko од вимена краве до расхладног базена (лактофриза) иде кроз затворен систем цијеви, без контакта са ваздухом, што гарантује минималан број микроорганизама.

Хлађење: Одмах након muže, млијeko се хлади на температуру од 4° Ц, како би задржало свјежину до транспорта.

4. Параметри квалитета

Млијeko из ПД "Семберија" је углавном Е класе (екстра класа), што значи:

Низак број соматских ћелија (показатељ здравља вимена).

Минималан број бактерија.

Стандардни проценат млијечне масти (око 3,8 - 4,0%) и протеина (преко 3,2%).

5. Пласман

Цјелокупна дневна производња (која премашује 7.000 литара) испоручује се великим мљекарама у БиХ (попут "Инмер" Градачац), гдје се даље прерађује у конзумно млијeko, сиреве и јогурте.

Клаоница. Када говоримо о ПД "Семберија", важно је напоменути да се њихова примарна сточарска производња (Фарма Ново Село) фокусира на производњу млијека, док се процес клања и прераде меса ради за сопствене потребе.

Рад кланице у оваквим системима (било да је у склопу газдинства или партнерства) прати строго дефинисан технолошки и санитарни протокол:

1. Пријем и припрема (Депо)

Одмор животиња: Животиње морају провести одређено вријеме у депоу (често 12-24х) ради одмора, што директно утиче на квалитет меса (пХ вриједност).

Ветеринарски преглед: Свако грло прегледа ветеринар прије клања (анте-мортем) како би се потврдило здравствено стање и провјерила документација (ушне маркице, пасоши).

2. Омамљивање и клање

Хуман приступ: Користе се савремене методе омамљивања (електрично или пнеуматски пиштољ) како животиња не би трпјела бол.

Искрвављење: Одмах након омамљивања врши се клање ради потпуног искрвављења, што је кључно за трајност и хигијену меса.

3. Примарна обрада (Линија клања)

Евцерација: Пажљиво вађење унутрашњих органа (утроба). Органи се одмах разврставају на јестиве и нејестиве.

Расецање: Трупови се расецају на полутке или четврти (код говеда) ради лакшег хлађења и транспорта.

4. Ветеринарски преглед меса (Пост-мортем)

Детаљан преглед органа и полутки на присуство болести или паразита. Тек након одобрења ветеринара, месо добија печат који потврђује да је исправно за људску исхрану.

5. Хлађење и зрење

Полутке иду у расхладне коморе (хладњаче) гдје се температура нагло спушта на 0-4°C. Овим се спречава развој бактерија и омогућава процес зрења меса који га чини мекшим и укуснијим.

6. Отпад и екологија

Сви нејестиви дијелови и конфискати се третирају као кланични отпад и морају се збринети у складу са законом (кафилерије или специјализовани контејнери), како би се спријечило загађење околине у Семберији.

Производња сточне хране у ПД "Семберија" је затворен технолошки систем осмишљен да максимално искористи сопствених 2.400 хектара земљишта и смањи зависност од увоза сировина.

Процес се дијели на двије основне цјелине:

1. Ратарска производња сировина

Највећи дио површина засијан је културама које су основа obroка за музна грла:

Кукуруз за силажу: Најважнија енергетска компонента. Кукуруз се сије густо, Силажа (од кукуруза) се најчешће ради када је биљка у фази мљечно-воштане зрелости, што се обично дешава крајем љета или почетком јесени, зависно од времена сјетве и хибрида. Овај тренутак је кључан за очување максималне хранљиве вредности.

Луцерка (Дјетелина): Кључни извор протеина. Коси се 4-5 пута годишње, суши за сијено или се прави сјенажа (влажна трава која ферментира у роло-балама или јамама).

Житарице: Културе попут сточног јечма и кукуруза у зрну обезбјеђују потребну енергију за високу млијечност.

2. Технологија припреме и конзервирања

Да би храна трајала цијелу годину, примјењују се савремени методи чувања:

Силажне јаме: Исцељкана маса кукуруза се гази тешким машинама (тракторима) како би се истиснуо ваздух, а затим покрива фолијом. Тако се одвија лактична ферментација која чува хранљивост мјесецима.

Сјенажа у балама: Коришћење савремених омотача (сточарска фолија) који омогућавају чување квалитетног крмног биља на отвореном без губитка витамина.

Сушење зрна: Властите сушаре и силоси омогућавају да се житарице складиште са малим процентом влаге, спречавајући појаву плијесни и токсина.

3. Припрема obroка (Микс-приколице)

Храна се не даје животињама појединачно, већ се користи ТМР систем (Тотал Михед Ратион):

Специјалне самоходне или вучне микс-приколице мјешају силажу, сјенажу, сијено и концентрате (премиксе).

Ваге на приколицама омогућавају прецизно дозирање према рецептури коју одређује нутрициониста, зависно од тога да ли је крава у врхунцу лактације или је "засушена".

4. Концентрована храна

Иако већину производе сами, одређене додатке попут сојине сачме, витаминско-минералних додатака и премикса ПД "Семберија" набавља од специјализованих фабрика сточне хране како би употпунили оброк за рекордну производњу млијека.

Изђубравање. У ПД "Семберија", с обзиром на велики капацитет фарме у Новом Селу (до 1200 грла), процес изђубривања је високо механизован и директно повезан са ратарском производњом кроз систем кружне економије.

Технолошки процес се одвија у три кључне фазе:

1. Чишћење објеката (Шталско изђубривање)

У савременим шталама ПД "Семберија" најчешће се користе два система:

Скрепери (стругачи): Аутоматски системи који се крећу дуж ходника за кретање стоке и потискују стајњак ка сабирним каналима.

Решеткасти подови: Испод којих се налазе канали у којима се сакупља течни стајњак (осока).

2. Складиштење и сепарација

Стајњак се из објеката транспортује до спољних депоа:

Лагуне и базени: Течни стајњак се складишти у великим бетонским или земљаним лагунама са непропусном фолијом. Овде долази до природне ферментације (сазријевања) којом се уништавају патогени и сјеме корова.

Одлагалишта за чврсти стајњак: Гдје се одлаже стајњак помијешан са простирком (сламом).

3. Примјена на пољима (ђубрење)

Ово је кључни дио технолошког процеса јер се отпад са фарме претвара у ресурс за ратарство:

Цистерне са распршивачима: Течни стајњак се помоћу тракторских цистерни (често великог капацитета са системом за директно убризгавање у земљиште) износи на парцеле. Директно убризгавање смањује губитак азота и непријатне мирисе.

Растурачи чврстог стајњака: Користе се за равномјерно расипање чврстог ђубрива прије јесењег орања.

Значај процеса:

Овај процес омогућава ПД "Семберија" да значајно смањи трошкове набавке минералних ђубрива (вјештачког ђубрива) и поправи структуру земљишта на својих 2.500 хектара, повећавајући проценат хумуса.

Снабдијевање горивом. ПД "Семберија" а.д. Бијељина посједује сопствену бензинску пумпу која се налази у склопу њиховог привредног комплекса у насељу Ново Село код Бијељине.

Ова бензинска станица првенствено служи за унутрашње потребе газдинства.

Намјена: Пумпа је кључни дио логистичког система за снабдијевање горивом сопствене механизације (преко 50 трактора и комбајна).

У погледу снабдијевања са водом објекти на овој локацији су искључиво оријентисани на властите бунаре са хидро торњем ($V=100\text{m}^3$) а мањи дио и на градску водоводну мрежу. Због повећања притиска у мрежи изграђен је водоторањ на локацији Ново Село.

Квалитет хигијенски исправне воде за напајање говеда треба да испуњава захтјеве **Правилника о здравственој исправности воде намјене људској употреби („Службени гласник Републике Српске“, 88/17)**, без обзира да ли је вода за пиће или се користи за напајање говеда.

Систем појења говеда на фарми ПД "Семберија" у Новом Селу потпуно је аутоматизован и прилагођен потребама високомлијечних крава, које дневно могу конзумирати и преко **100 литара воде**.

Начин појења обухвата сљедеће техничке компоненте:

1. Аутоматске појилице (Систем "по жељи")

Стока има сталан приступ свјежој води 24 сата дневно. Користе се два главна типа појилица:

- **Групе валовске појилице:** Дугачка корита (често од инокса) постављена у ходницима за кретање стоке. Опремљена су **пловком** који одржава константан ниво воде – како краве пију, вентил се отвара и допуњава валов.
- **Индивидуалне шоља-појилице:** Чешће у телиштима или код везаног држања, гдје животиња притиском губице на језичак активира доток воде.

2. Квалитет и поријекло воде

- **Сопствени бунари:** ПД "Семберија" користи воду из сопствених дубинских бунара, што је економски исплативије с обзиром на огромну потрошњу.
- **Филтрација:** Вода пролази кроз системе за пречишћавање, како би се избјегла висока концентрација мангана или гвожђа, што је карактеристично за Семберију а може утицати на здравље вимена и укус млијека.

3. Терморегулација (зимски и љетни режим)

- **Заштита од смрзавања:** Током зиме користе се појилице са гријачима или системи са сталним кружењем воде како би се спријечило леђење цијеви.
- **Расхлађивање љети:** Појење је кључно за борбу против **топлотног стреса**. Инжењери на фарми пазе да је вода увијек хладна и чиста, јер топла вода смањује конзумацију, што директно обара производњу млијека.

4. Хигијена система

- Валови се редовно чисте од остатака хране и пљувачке како би се спријечио развој алги и бактерија. Дизајн појилица на савременим фармама омогућава брзо прање и испирање.

Складиштење сточне хране у ПД "Семберија" кључно је за одржавање нутритивне вриједности сировина током цијеле године а процес је подијељен према типу хране (кабаста или концентрована):

1. Складиштење кабасте хране (силажа и сјенажа)

Ово су најобимније компоненте obroка и чувају се анаеробно (без присуства ваздуха):

Хоризонтални силоси (силажне јаме): бетонирани објекти великог капацитета у које се одлаже исјецкани кукуруз или трава. Кључ је у сабијању (гажењу) тешком механизацијом и херметичком затварању вишеслојним фолијама и теретом (гумама или врећама пијеска) како би се спријечило кварење.

Роло-бале у фолији: сјенажа луцерке се често складишти у виду бала умотаних у растезљиву пластичну фолију, што омогућава чување на отвореном простору уз минималне губитке.

2. Складиштење зрнасте хране и житарица

За пшеницу, кукуруз у зрну и јечам користе се вертикални системи:

Метални силоси: Опремљени системима за елевацију (подизање зрна) и аспирацију (провјетравање).

Ови системи омогућавају праћење температуре зрна како би се спријечило самопаљење или појава жишка.

Сушара: Прије складиштења, зрно пролази кроз процес сушења на оптималних 13-14% влаге, што је услов за дуготрајно чување у силосима ПД "Семберија".

3. Складиштење сијена и сламе

Сјењаци (надстрешнице): Чврсто балирано сијено и слама чувају се под кровом како би се заштитили од падавина и влаге из земљишта, чиме се спречава појава плијесни која је изузетно опасна за млијечне краве (афлатоксини).

4. Контрола квалитета (хигијена складишта)

Дератизација: Редовно сузбијање глодара је обавезно ради спречавања ширења зараза.

Узорковање: Периодично се узимају узорци из силоса и јама ради лабораторијске анализе на присуство микотоксина и провјере енергетске вриједности хране.

ПД "Семберија" располаже значајним складишним капацитетима који су димензионисани према потребама обраде 2.500 хектара земљишта и исхране говеда

Укупни капацитет за складиштење зрнасте робе износи око 11.000 тона, а структура је следећа:

- Метални силоси (бертикални): Централни силосни блок у Новом Селу има следеће капацитете: стари силоси (код дораве сјемена) од 2x200 тона; нови силоси 10x800 тона, плус 2x300 тона (тампови-мали силоси уз сиушару). Ови објекти су опремљени сушаром и елеваторима, што омогућава брз пријем житарица директно са њива током жетве.
- Подни магацини: Додатни простор за складиштење (око 2.000 тона) користи се за смјештај готове сточне хране, сачми, минералних додатака или сјеменске робе која захтијева специфичне услове паковања.
- Силажне јаме (за кабасту храну): За потребе фарме, ПД "Семберија" користи бетонске сило-треносе (јаме) капацитета од преко 15.000 метара кубних (што одговара хиљадама тона кукурузне силаже и сјенаже), чиме се обезбјеђује стабилна исхрана стоке током цијеле године.

а.3.) Макролокација

Предметни локалитет обухваћен је **Просторним планом Града Бијељина 2019-2038. год.**

У складу са тим, плански концепт за интервенције и садржаје усклађен је са планским параметрима дефинисаним важећим Просторним планом.

Увидом у важећи Просторни план, установили смо да се предметна локација налази у зони Новог Села – административне зоне Града Бијељина (3 км према сјевероистоку) и зоне „Пољопривредно земљиште“.

У вези са тим, можемо констатовати да планирана изградња објеката није у колизији са основном намјеном површина, дефинисаних Просторним планом, као и са осталом важећом законском и нормативном регулативом.

На сљедећој слици је приказан положај Новог Села на територији Града Бијељина.

Слика бр.3. Положај третиране локације припада зони Града Бијељина

а.4.) Микролокација

Микролокација је дефинисана земљишним парцелама, која су означене као к.ч. 1318/1, 1318/2, 1318/3, 1318/4, 1318/5, 1318/6, 1319/6, 1319/89, 1319/91, 1322/152, 1322/263, 1322/283, 1322/284 К.О. Бијељина Село. Фарма за узгој крупне стоке за узгој капацитета 1000 ком, је изграђена у Новом Селу.

Већина објеката који предмет обраде су лоцирани на отвореном равном простору у насељу Ново Село гдје нема никаквих туђих објеката (изузев стамбених објеката радника запослених у ПД „Семберија“ и Њемачке Евангеличке цркве).

Објекти су груписани у више засебних цјелина а у зависности од намјене тј. којој радној јединици припада.

У самом насељу Ново Село постоји више интерних саобраћајница које уједно и преставаљају пожарне путеве. Све интерне саобраћајнице повезане су на асфалтни пут који води у Бијељину.

Терен парцеле је у нивелационом смислу раван, без падова и денивелација.

На сљедећој слици је приказан је положај ПД „Семберија“ Бијељина у Новом Селу.

Слика бр. 4. Предметна локација у насељеном мјесту Ново Село

Локалитет је дјелимично инфраструктурно опремљен.

Од инфраструктуре на локалитету је изведена нисконапонска дистрибутивна електроенергетска мрежа и телекомуникациона инфраструктура.

На локалитету је изграђена и јавна хидротехничка инфраструктура, односно јавни водовод, али се користе и сопствени бунари, како је већ раније описано.

Будући да се комплекс у Новом Селу налази изван централног градског канализационог система Бијељине, фекалне воде из тоалета и кухиња рјешавају се:

Септичким јамама: Изграђени су бетонски резервоари великог капацитета који се периодично црпе и одвозе специјализованим возилима комуналних служби.

Сепарацијом: Вода из радионица (гдје може бити уља и масти) пролази кроз сепараторе масти и уља прије испуштања у одводне канале, како би се спријечило загађење подземних вода Семберије.

2. Стајска (течна) канализација

Ово је технички најзахтјевнији дио јер се ради о хиљадама литара отпадних вода дневно:

Сакупљање: Испод решеткастих подова у шталама налазе се бетонски канали у којима се сакупља мјешавина урина, измета и воде од прања измузашта.

Лагуне: Ова "фекална" маса из штала се пумпама или природним падом одводи у отворене или затворене лагуне (базене за осоку).

Третман: У лагунама се врши природна разградња. ПД "Семберија" овај отпад не испушта у водотокове, већ га користи као течна органско ђубриво које се цистернама износи на њиве.

3. Еколошки стандарди и контрола

Непропусност: Сви објекти фекалне и стајске канализације морају бити водонепропусни (атестирани бетон или фолије) како би се заштитили бунари из којих се пије вода.

Санитарна инспекција: Редовно се врши контрола како би се осигурало да нема изливања фекалних вода у околне дренажне канале.

Загријавање у склопу комплекса ПД "Семберија" у Новом Селу рјешава се комбиновано, зависно од намјене објекта (административни, производни или смјештајни за стоку).

Ево како су покривени кључни сектори:

1. Административни и помоћни објекти

Управна зграда, лабораторије и радионице користе пећи на електричну енергију.

Котловница: Предузеће посједује сопствену котловницу. Као енергент је најчешће користила чврсто гориво (угаљ/дрво) или лож уље, зависно од тренутне опремљености и економске исплативости. – **Котловница није у функцији.**

Радијаторски систем: Топлота се кроз класичну мрежу цијеви дистрибуира до канцеларија и просторија за раднике.

2. Технолошко загријавање (сушаре)

Ово је енергетски најзахтјевнији дио система:

Сушење житарица: У склопу силоса налазе се моћни генератори топлоте који загријавају ваздух за сушење пшенице и кукуруза. Ови системи користе течни нафтни гас (ТНГ) како би се постигле високе температуре потребне за брзо извлачење влаге из зрна. Капацитет сушаре је 28 тона-250 т/дан.

На локацији постоји и стара сушара на лож уље која се не користи-није у функцији.

3. Загријавање на фарми (сточарство)

Одрасла говеда производе велику количину сопствене топлоте, па се штале не загријавају вјештачки, али специфични дијелови захтијевају енергију:

Телишта (простор за телад): За тек рођену телад користе се инфрацрвене лампе или термички изоловане простирке како би се одржала оптимална температура и спријечила обољења.

Загријавање воде: У систему за појење користе се електрични гријачи или циркулационе пумпе које спречавају смрзавање воде у цијевима и појилицама током екстремних минуса у Семберији.

Санитарна топла вода: За прање вимена и дезинфекцију система за мжу користе се велики електрични или комбиновани бојлери (капацитета преко 500-1000 литара) који обезбјеђују врелу воду неопходну за хигијену (ХАЦЦП стандарди).

4. Алтернативни извори

С обзиром на велику количину стајњака, у пољопривредним круговима се често разматра увођење биогасних постројења која би користила метан за производњу топлотне и електричне енергије, мада је то инвестиција која захтијева велике субвенције.

На сусједним парцелама налазе се изграђени стамбени и пословни објекти, док на ширем локалитету углавном преовладава изградња индивидуалних стамбених објеката, економских и помоћних објеката и пратећих садржаја.

Б) ПОДАЦИ О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОЈЕКТА СА ПЛАНСКИМ АКТОМ И ИЗВОД ИЗ ПЛАНСКОГ АКТА

Предметни локалитет обухваћен је **Просторним планом Града Бијељина 2019-2038.** год.

У складу са тим, плански концепт за интервенције и садржаје усклађен је са планским параметрима дефинисаним важећим Просторним планом.

Увидом у важећи Просторни план, установили смо да се предметна локација налази између зоне **Града Бијељина – Ново Село** и зоне **Пољопривредно земљиште**.

Предметна локација налази се у подручју Града Бијељина.

Уписана је у Лист непокретности бр. 668 Катастарска општина Ново Село у власништву подносиоца захтјева ПД „Семберија“ ад Бијељина, са дијелом 1/1.

Планска документација за ПД "Семберија" а.д. Бијељина обухвата скуп законских и техничких аката који регулишу коришћење земљишта, изградњу објеката и заштиту животне средине на локалитету Ново Село.

С обзиром на статус акционарског друштва и величину посједа, кључни документи су:

Просторно-планска документација

Регулациони план: ПД "Семберија" се налази у обухвату просторних планова Града Бијељина. Овим планом су дефинисане зоне за пољопривредну производњу, индустријско-складишне капацитете (силоси) и сточарске објекте.

Урбанистичка сагласност: Свака изградња или реконструкција (нпр. нових лагуна или надстрешница) захтијева усклађеност са урбанистичким планом Града, уз строго дефинисане грађевинске линије и приступе јавним путевима. **Техничка документација објеката**

Главни пројекти: Сви објекти (управна зграда, бензинска пумпа, фарме, силоси) посједују главне пројекте који укључују архитектонске, машинске и електро-инсталације.

Употребне дозволе: Кључне за силосе и бензинску пумпу, јер потврђују да су објекти изграђени према прописима и безбједни за рад. **Еколошка и водопривредна документација**

Због близине подземних вода у Семберији, ово су најважнији документи:

Еколошка дозвола: Издаје је надлежно Министарство или градска служба. Она прописује мјере заштите ваздуха, земљишта и управљање отпадом (нарочито за фарму и септичке јаме).

Водна дозвола: Дефинише начин црпљења воде из бунара за наводњавање и појење стоке, као и начин испуштања отпадних вода (фекална и оборинска канализација).

Документација о земљишту

Земљишнокњижни извази (Посједовни листови): Докази о власништву 46,5 хектара, од чега објекти заузимају око 4,4 хектара и праву коришћења на око **2.500 хектара** пољопривредног земљишта кроз концесиони уговор.

Програм заштите и коришћења пољопривредног земљишта: Документ који дефинише плодоред и агротехничке мјере које се спроводе на парцелама.

Противпожарна документација (ППЗ)

План заштите од пожара: Обавезан документ због складиштења великих количина сувих житарица (силоси) и постојања бензинске пумпе, гдје је ризик од пожара висок.

Предметни објекти треба да буду кориштени под строго еколошки дефинисаним принципима и условима како би задовољило своју сврху у смислу заштите животне средине.

Наиме, наведено постројење мора имати прецизно дефинисан начин заштите животне средине за све његове сегменте / дијелове.

В) ОПИС ЕЛЕМЕНАТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ НА КОЈЕ ПРЕДМЕТНИ ОБЈЕКТИ МОГУ УТИЦАТИ

в.1) Опис постојећег стања

Стање ваздуха

Загађења ваздуха на простору Града свакако изазивају аутомобили и теретна возила, која користе енергент нафту и нафтне деривате. Све већи је број регистрованих возила, чији вијек старости се креће око 10-15 година и са веома малим бројем возила која имају уграђене катализаторе.

Постројења и погони која подлијежу обавези прибављања еколошке дозволе, сходно одредбама Законом о заштити животне средине ("Службени гласник Републике Српске ", број 71/2012, 79/2015 и 70/2020), на подручју Града Бијељина су у сталном порасту.

На основу инспекцијских контрола издатих еколошких дозвола, увида спровођења мониторинга ваздуха, воде и земљишта, констатовано је да емисије загађујућих материја не прелазе дозвољене концентрације.

Системско управљање квалитетом ваздуха на територији Града постоји, инсталирана је мјерна станица, па самим тим, мониторинг ваздуха се спроводи, што је и законом регулисано,

Значи да статистичких података о мјерењима квалитета ваздуха има, па се на основу напријед наведених извора и података, може сматрати да територија Града Бијељина има релативно добар и релативно чист ваздух.

Стање водних ресурса

Са хидрогеолошког становишта, Семберија је одавно позната као подручје са великом количином квалитетних изданских вода у алувијалним седиментима Дрине и Саве, које се могу користити за пиће и друге сврхе. Постојећи "Посавски хидрогеолошки рејон" (Плавкић и др., 1990) се простире до дубине од око 250 – 300 м и захвата седimente квартара и плиоплеистоцена. Квартарни алувијални седименти су први комплекс водоносних стијена у којем су присутна два литолошка члана:

1. горњи - представљен са прашинастим пјесцима, пјесковитим глинама, гарским глинама и иловачама. Највећа дебљина је око Велиног Села (до 7м) и сјеверно од Црњелова Доњег (до 6м), а најмања на подручју Дворова и Трњака гдје мјестимично и изостаје.

2. доњи - старији члан којег сачињавају шљунци, углавном крупнозрни и измјешани са пијесцима (садржај пијеска до 20%). У западном дијелу градског подручја, тј. до линије Јања - Велика Обарска - Мала Обарска, затим у подручју Јања - Патковача и у Црњелову Доњем, шљунци су заглињени, а чести су и прослојци глине. Дебљина овог члана је различита: у подручју Јање је око 15 м (то је најмања дебљина), на подручју Бијељине је око 40 м, а најдебљи слој је у подручју Амајлије - Остојићево (око 60 м). Овај доњи, старији члан алувијалног комплекса најзначајнији је са аспекта водоснабдијевања. Плиоценски комплекс сачињавају ријечно језерски седименти представљени са пјесцима, шљунцима и њиховом варијететима унутар којих су честе измјене глиновитих слојева и прослојака. Измјене су честе по дубини и по хоризонтално простирању. Дебљина комплекса расте од запада према истоку. У подручју Велике Обарске дебљина је 20-25 м, код Амајлија 40-45м, код Црњелова Доњег око 100м, код Попова 30-40м, а источно од Великог Села је око 125м. Највећа дубина другог комплекса је на ушћу Дрине у Саву и износи око 200м. У подлози седимента другог комплекса су доњеплиоценске глине, лапори и подређено пијесци. Њихову подлогу чине кречњаци и доломитични кречњаци дебљине 200 - 500м (Бањица, Кацевац).

По својој хидрогеолошкој функцији квартарни седименти те плиоценски шљунци и пијесци имају веома добру колекторску улогу, а плиоценски седименти у њиховој подлози имају добру изолаторску улогу. Површинске глине и глиновити седименти су релативни изолатори. На цијелом подручју Града Бијељина главни хидрогеолошки колектор су шљунци и шљунковити седименти из првог литолошког комплекса. Сви остали квартарни и плиоквартарни седименти иако, по својим општим хидрогеолошким карактеристикама представљају хидрогеолошке колекторе, ипак су далеко мање значајни за водоснабдијевање због своје мање дебљине и честих прослојавања са глинама. Повлатни изолатор чине: алувијалне иловаче и барске глине квартарне старости; Колектор чине: алувијални шљункови и пијескови квартарне старости, плиоквартарни шљункови и пијескови; Подински изолатор чине: глине и лапори горњоплиоценске старости. Вриједности коефицијента филтрације су највеће у централном дијелу Семберије, према Дрини, и износе од 1×10^{-3} м/с до 4×10^{-3} м/с, док је ефективна порозност шљункова 24 - 27%. Заглињени дијелови тла иловаче и барске глине имају ниске вриједности коефицијента филтрације и то мање од $0,1 \times 10^{-9}$ м/с. У сјеверном дијелу градског подручја, у близини ријеке Саве просјечна вриједност коефицијента филтрације се креће од $0,08 \times 10^{-3}$ м/с до $0,15 \times 10^{-3}$ м/с.

Што се тиче издани пијаћих вода, на подручју обухвата плана присутно их је више. Највећа и најзначајнија за водоснабдијевање је фреатска издан формирана у првом комплексу у алувијалним седиментима. Друга издан је формирана у плиоквартарним седиментима, а трећа у квартарним терасним шљунцима (t_2) и ограниченог је простирања. Максимални нивои издани се јављају у периоду март - мај, а минимални у периоду од септембра до октобра. Генерално, ток подземних вода има правац од југа и југоистока ка сјеверу и сјеверозападу, а њихов главни прихрањивач је ријека Дрина. Утицај падавина је мали из разлога што површински изолаторски слој умањује инфилтрацију оборинских вода у подземље. Пражњење се врши у Саву од ушћа Дрине и у доњи ток Дрине.

На територији Републике Српске, Уредбом о класификацији и категоризацији водотока ("Службени гласник Републике Српске", бр. 42/01), успостављају се критеријуми за класификацију и врши класификација квалитета површинских и подземних вода, као и категоризација водотока.

Табела в.1.: Категоризација водотока Републике Српске према Уредби о категоризацији водотока ("Сл. Гласник Републике Српске", број: 42/01)

Слив	Водоток	Категорија
САВА	Сава од ушћа Уне до границе са Србијом	2
	Врбашка код Градишке	2
	Толиса од међуентитетске границе до ушћа	2
	Лукавац	2
	Тиња	2
	Канал Дашница	2
ДРИНА	Од изворишта (настаје спајањем Таре и Пиве код Шћепан Поља) до Бајине Баште.	1
	На дионици од Бајине Баште до ушћа у ријеку Саву.	2

1 категорија: Обухвата воде које се у природном стању или након дезинфекције могу користити за пиће, у прехранбеној индустрији и за узгој племенитих врста риба (салмонида).

2 категорија: Обухвата воде које се могу користити за купање, рекреацију, спортове на води, узгој мање осјетљивих врста риба (ципринида), те уз уобичајене методе пречишћавања за пиће и индустрију

Стање земљишта

Потенцијално негативни утицај на земљиште је могуће очекивати од загађења ваздуха, посебно на бази сумпора и азота које могу да изазову хроничне и акутне промјене на биљкама. Као извори загађења земљишта су дивље депоније чврстог отпада, испуст отпадних вода на пољопривредно земљиште, неконтролисана примјена хербицида и вештачких ђубрива у пољопривредној производњи.

Испитивања квалитета земљишта у Бијељини примарно су фокусирана на контролу плодности пољопривредног земљишта, коју спроводи Градска управа путем Аграрног фонда Града Бијељина у сарадњи са Пољопривредним факултетом Универзитета у Источном Сарајеву.

Кључне информације за 2024. и 2025. годину

Обим испитивања: У 2024. години извршена је анализа рН вриједности за 140 узорка пољопривредног земљишта.

Подстицаји и суфинансирање: Град Бијељина суфинансира мјере побољшања квалитета земљишта у омјеру 80% (Аграрни фонд) према 20% (произвођач). Ово се односи на анализе и набавку материјала за калцификацију.

Планови за 2025. годину: Правилник за 2025. годину дефинише наставак подршке кроз јавне позиве који ће бити објављени на огласној табли и сајту Града Бијељина.

Обавезе за веће посједе: За кориснике подстицаја са парцелама од 5,0 и више хектара, извјештај о контроли плодности не смије бити старији од 5 година, осим за пшеницу и раж гдје анализа мора бити урађена у 2025. години.

Заштита природног биодиверзитета и културно-историјског наслеђа

Подручје Бијељине и Семберије карактерише богат биодиверзитет захваљујући специфичном географском положају између ријека Саве и Дрине, као и прелазу из равничарског у брдски терен планине Мајевице.

Биљни свијет (Флора)

Бијељина има веома разнолику васкуларну флору, са посебним фокусом на урбана и приобална подручја:

Урбана флора: У самом граду регистровано је чак **442 врсте васкуларних биљака**.

Приобални појас: Дуж река Саве и Дрине доминирају плавне шуме и специфична ријечна вегетација која је кључна за очување екосистема.

Пољопривредна вегетација: Већи део Семберије чине обрадиве површине са житарицама и индустријским биљем, што утиче на укупни пејзаж регије.

Животињски свијет (Фауна)

Фауна овог подручја је најзаступљенија у мање насељеним дијеловима и уз ријечне токове:

Птице: Подручје Посавине, укључујући Бијељину, значајно је за орнитологију. Током истраживања у зонама уз Саву забиљежене су **123 врсте птица**, од којих су 87 гнијездилце.

Ријечна фауна: Ријеке Дрина и Сава су богате различитим врстама риба, што је основа за развој еколошког туризма и риболова.

Дивљач: Планински дио према Мајевици богат је типичним шумским животињским врстама попут срна, дивљих свиња и зечева.

Заштићена подручја и екологија

Еко-центар „Језера“: Ово мјесто служи као база за истраживање биолошке разноврсности флоре и фауне, посебно у барском систему доњег тока Дрине.

Пројекти заштите: Град спроводи акције попут „Очистимо Семберију“ и пројекте за развој еко-туризма како би се очували природни ресурси.

в.2) ОПИС МОГУЋИХ УТИЦАЈА ПРОЈЕКТА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Објекти су изграђени тако да се не разматра утицај у току извођења радова.

У току експлоатације

Главне опасности интензивног узгоја животиња за околину јесу:

- еутрофикација површинских вода,
- процјеђивање/испирање нитрата у подземне воде,
- акумулација храњивих супстанци и тешких метала у земљишту,
- ширење мириса, могућност ширења патогених клица и
- емисија гаса стаклене баште.

Инвеститори који се баве интензивним узгојем животиња дужни су свести утицаје на околину на минимум. То је могуће постићи само добрим управљањем процесом, које спријечава сваки унос стајског ђубрива у водотокове и његову прекомјерну примјену на пољопривредним површинама.

в.2.1. Промјене на квалитет ваздуха

Приликом узгоја говеда, у ваздух се емитују углавном слједеће онечишћујуће супстанце:

- испарљива органска једињења,
- мириси (ВОЦ) и
- прашина (чврсте честице).

Сви извори емисије у ваздух: стајски објекти, складишта стајњака и примјена стајњака представљају површинске изворе. Наведене изворе емисија чини емисија прашине поријеклом од руковања с храном, испарљива органска једињења поријеклом од складиштења и примјене стајњака, те сумповодика поријеклом из складиштења стајњака и третмана отпадних вода. Количина наведених емисија са сматра незнатном.

У пракси се мирис не може измјерити мјерно-техничким уређајима, него се само одређују концентрације појединих материја у одређеној мјешавини мириса. Мирисним материјама могу се оцијенити нека њихова својства и ако су те оцјене врло субјективне. Једна од тих особина је интензитет мириса који се изражава у јединицама мириса. Јединица мириса је број истог волумена ваздуха без мириса који је потребан да се један узорак мириса разриједи до изворне концентрације. Појам изворне концентрације подразумијева ону концентрацију мириса коју осјећа 50% тестираних особа. Интензитет мириса означава се као: врло јак, јак, уочљив, слаб и врло слаб. Лјествица одређивања интензитета мириса ограничена је могућностима оцјењивача (човјека).

Према дефиницији Међународне организације за стандардизацију ИСО, ваздух је загађен ако садржи материје које потичу од људске активности или природних процеса, у таквој концентрацији, трајању и условима да може нарушити квалитет живљења, здравље и добробит људи и околине. Према томе, ваздух оптерећен мирисом који потиче из фарме за узгој говеда, загађује околину и може нарушити квалите живљења и здравља људи.

Носачи мириса се називају осмогени и они се стварају биохемијским процесима ферментације, а ослобађају се физичким поступцима исплињавања и дифузије у атмосферу.

У стварању мириса на фарми активни су микроорганизми који се налазе у екскрементима животиња. У том процесу могу настати слједеће гасне материје са мирисом: једињења азота (амонијак, амини), једињења сумпора (сумповодоник, меркаптани), угљоводоници и друга једињења (органске киселине).

Гасови који настају биолошком ферментацијом у анаеробним условима, метан и угљен диоксид, су без мириса, а у мањим количинама настаје и амонијак који има карактеристичан непријатан мирис. У структури мириса учествују се и једињења са најмањим удјелом концентрације у емитованим гасовима, а то су скатол, испарљиви ензими, органске киселине и сулфиди.

На смјер и брзину распрострањања мириса највише утиче смјер вјетра, његова брзина и вртложење. Посебно је значајно стварање вртлога у атмосфери због термодинамичких утицаја (градијенту температуре) који узрокује вертикално струјање ваздуха, затим измјена дана и ноћи и годишњих доба.

в.2.2. Промјене на квалитет воде

У процесу узгоја говеда вода се користи једним дијелом из градске водоводне мреже, а већим дијелом из властитог бунарског постројења са водоторњем и то:

- за санитарне потребе,
- за напајање стоке,
- за технолошке потребе (прање објеката фарме, приликом прања и чишћења апаратуре и уређаја за мжу крава, лактофриза за привремено складиштење млијека, као и посуда за припрему замјенског млијека за исхрану телад и канти за храњење истих и
- за противпожарне потребе.

У производном процесу настају сљедеће врсте отпадних вода:

- Санитарне отпадне воде се одводе у вишекоморну бетонске јаме. Оне спречавају продирање фекалија у подземне воде, што је критично важно јер Семберија лежи на богатом алувијалном слоју шљунка и пијеска. Прва комора служи за таложење чврстих материја, док се у осталим врши дјелимично анаеробна разградња прије пражњења.
- Редовно црпљење: Због великог броја запослених и корисника комплекса, јаме се празне периодично помоћу специјализованих цистерни комуналних предузећа или сопственом механизацијом намијењеном за те сврхе.
- Локација: Јаме су стратешки лоциране уз објекте, али на прописаној удаљености од бунара из којих се црпи вода за пиће и појење стоке, како би се елиминисао ризик од контаминације.

Важно је не мијешати септичке јаме са лагунама за осоку:

Септичке јаме: Искључиво за људски фекални отпад (тоалети, тушеви).

Лагуне: Огромни базени за отпад са фарме (стајњак и урин животиња), који се третирају као органско ђубриво.

Технолошке отпадне воде у ПД "Семберија" настају првенствено на фарми у Новом Селу и у склопу механизације. Због високог органског и хемијског оптерећења (остаци млијека, детерџенти, уља), њихов третман је строго одвојен од чисте кишнице.

Главни извори и начини управљања су:

1. Прање измузишта и млијечне опреме

Ово је најкритичнији дио технолошких вода јер садржи остатке млијека и агресивна средства за дезинфекцију (киселине и базе):

Сакупљање: Вода од прања музних уређаја и лактофриза одводи се посебним цјевоводом.

Дестинација: Ове воде се најчешће мијешају са осоком у лагунама. Будући да су богате азотом и фосфором, оне повећавају употребну вриједност течног ђубрива које се касније износи на њиве.

2. Прање стаја и животиња

Високопритисни перачи: Користе се за одржавање хигијене подова и боксова.

Систем канала: Вода испира измет и урин у подне канале (испод решетки), одакле се системом потисних пумпи или слободним падом транспортује до базена за складиштење стајњака.

3. Прање пољопривредне механизације

На платоу за прање трактора, комбајна и прикључних машина настају воде оптерећене блатом, али и остацима нафте и масти:

Таложници пијеска: Прије испуштања, вода пролази кроз коморе гдје се таложити земља и пијесак како не би зачепили канализацију.

Сепаратори уља: Обавезна фаза у којој се из воде издвајају минерална уља и горива. Тек након проласка кроз сепаратор, вода се сматра безбједном за испуштање у дренажне канале.

4. Воде из радионица и гаража

Подови у радионицама се перу уз употребу одмашћивача. Ове воде се третирају као опасни отпад уколико садрже високе концентрације мазива и не смију се испуштати директно у земљиште без претходног третмана у сепаратору.

Управљање *атмосферским водама* (кишницом) на комплексу ПД "Семберија" у Новом Селу је од кључног значаја због велике површине кровова (штале, силоси, складишта) и бетонираних платоа.

Систем је пројектован да спријечи плављење објеката и мијешање чисте кишнице са загађеним материјама:

1. Одводња са кровова

- Систем олука: Сви велики објекти (посебно нови силоси и штале на фарми) опремљени су вертикалним и хоризонталним олуцима који прикупљају воду са кровних површина.
- Сепарација: Ова вода се директно одводи у дренажне канале или упојне бунаре. Кључно је да се ова "чиста" вода не мијеша са осоком из штала или фекалном канализацијом, како се не би непотребно пунили капацитети септичких јама и лагуна.

2. Одводња са бетонираних платоа (Путеви и паркинзи)

- Површински падови: Бетонирани дијелови око управне зграде и радионица изведени су са благим падовима према решеткама (сливницима).
- Сепаратори уља и масти: Вода са површина гдје се креће тешка механизација и камиони (испред радионица и бензинске пумпе која није у функцији) по закону мора проћи кроз сепараторе. Ови уређаји задржавају нафтне деривате и тешке метале прије него што вода оде у тло или канал, чиме се штити плодно земљиште Семберије.

3. Дренажни канали

- С обзиром на то да је Семберија равничарски крај са високим нивоом подземних вода, око самог посједа ПД "Семберија" одржава се мрежа отворених ободних канала. Ови канали прикупљају вишак атмосферских вода и одводе их даље у регионални систем канала (нпр. канал Дашница или систем Дрина-Сава).

4. Изазови и одржавање

- Чишћење сливника: Током јесени и обилних падавина, радници одржавања морају редовно чистити решетке од лишћа и наноса земље како не би дошло до задржавања воде на кругу предузећа.
- Утицај на усјеве: На самим њивама (2.400 ха), атмосферске воде се рјешавају системом агро-мелиорације (подземна дренажа на критичним парцелама) како би се спријечило "лежање" воде које уништава усјеве пшенице или кукуруза.

Услијед предметних активности, уз поштовање свих предложених мјера и одржавања постојећих система за одвод отпадних вода са предметне локације, не очекују се неповољни утицаји на воде.

в.2.3. Промјене на квалитет земљишта

Управљање отпадом у ПД "Семберија" строго ће бити регулисано еколошком дозволом, с обзиром на то да се на 2.500 хектара и великој фарми генеришу различите врсте отпада.

Збрињавање је подијељено у четири главне категорије:

1. Опасни отпад (Механизација и радионице)

Због великог броја трактора и машина, овај отпад је под строгим надзором:

Отпадна уља и мазива: Сакупљају се у посебне, непропусне бачве у кругу радионица. Предају се искључиво овлашћеним оператерима са дозволом за прикупљање опасног отпада.

Акумулатори и филтери: Складиште се у наменским посудама до одвоза на рециклажу.

Амбалажа од пестицида: Празна паковања хемијских средстава за заштиту биља се троструко испирају, а затим одлажу у посебне контејнере (тзв. "опасна амбалажа") и уништавају путем специјализованих фирми, јер се не смију бацати у обични комунални отпад.

2. Органски отпад (Фарма и поља)

Овај отпад се не баца, већ се рециклира као ресурс:

Стајњак и осока: Одлажу се у лагуне и бетонска одлагалишта. Након процеса ферментације, износе се на њиве као висококвалитетно природно ђубриво.

Жетвени остаци: Слама и кукурузовина се једним дијелом користе за простирку и исхрану, а остатак се заорава ради поправљања хумуса у земљишту.

3. Анимални отпад (Угинућа)

У случају угинућа стоке на фарми у Новом Селу, поступа се по строгом ветеринарском протоколу. Лешине се пријављују ветеринарској инспекцији и транспортују у кафилерије или се збрињавају у складу са прописима о санитарном депоновању, како би се спријечиле заразе.

4. Комунални и амбалажни отпад

Најлони и фолије: Огромне количине фолије од силаже и сјенаже сакупљају се и предају фирмама за рециклажу пластике.

Обични отпад: Смеће из канцеларија и мензе одвози Комунално предузеће Бијељина на регионалну депонију.

Значај: Правилно збрињавање спречава да токсини доспију у подземне воде Семберије, што би директно угрозило квалитет млијека и ратарских култура.

Највећа количина насталог отпада се односи на стајско ђубриво и осоку.

Стајско ђубриво је физиолошки нуспродукт, а одувијек је служио у пољопривреди као органско ђубриво. Ако се говеда држе на простирци - стељи, стајско ђубриво је смјеса фецеса, урина и стеље, те садржи 15-30% сухе супстанце.

Кориштење насталог стајског ђубрива и осоке на непрописан начин утицало би на прекомјерно онечишћење земљишта, а посредно и подземних вода нитратима, односно азотом. Наиме, нитрати су добро растворни у води, те превелике количине нитрата доданих у земљиште не могу искористити пољопривредне културе, него се они испиру из истог и на тај начин могу узроковати онечишћење и подземних вода.

Према Нитратној Директиви ЕУ (91/676/ЕЦ) дозвољена примјена стајског ђубрива на пољопривредном земљишту износи 170 кг Н/ха годишње, фосфора 120 кг/ха годишње и калијума 300 кг/ха годишње.

Поред наведене врста отпада проблем представља и збрињавање лешева уинулих животиња. У случају угинућа животиња већих размјера који може бити последица болести, повреда, топлотног удара и сл. потребно је од стране надлежне ветеринарске службе утврдити узрок угинућа и начин збрињавања уинулих животиња.

Ако се исправно дефинишу врста и количина насталог отпада, као и начин сакупљања и збрињавања истог, нема бојазни од већих случајних (инцидентних) загађења земљишта, с обзиром на врсту отпада којим се манипулише.

в.2.4. Промјене нивоа буке, интензитета вибрације и зрачења

Бука на локацији ПД "Семберија" у Новом Селу класификује се као бука индустријско-пољопривредног карактера. С обзиром на то да се комплекс налази изван густо насељеног урбаног језгра Бијељине, ниво буке је углавном унутар дозвољених граница за радне зоне, али има специфичне сезонске варијације.

Главни извори буке су:

1. Сезонска бука (Најинтензивнији периоди)

Током сјетве и жетве, ниво буке значајно расте због:

Пољопривредне механизације: Рад преко 50 трактора и комбајна који се крећу ка парцелама (2.500 ха) и назад у базу.

Транспорта: Повећан интензитет камионског саобраћаја који допрема сировине или одвози житарице до силоса.

2. Технолошка бука (Стационарни извори)

Силоси и сушара: Током сезоне пријема зрна (љето/јесен), вентилатори и горионици сушаре производе константан звук ниских фреквенција који се чује у непосредној близини комплекса у Новом Селу.

Музни систем и вакуум пумпе: На самој фарми, пумпе за мужу раде два пута дневно, али је њихов звук углавном изолован унутар објеката и не омета ширу околину.

3. Сточарска бука

Оглашавање стоке (преко 1200 грла) је природни извор звука који је карактеристичан за ову локацију, али се он не сматра загађењем буком у еколошком смислу.

4. Законска регулатива и заштита

Зонске границе: Према важећим прописима, дозвољени ниво буке на граници поседа пољопривредног добра износи до 65 dB дању и 55 dB ноћу.

Заштитни појасеви: ПД "Семберија" је окружена отвореним пољима, што природно апсорбује звук и спречава његово ширење ка насељеним мјестима.

ЛЗ опрема: Радници у непосредној близини сушара или у радионицама обавезни су користити заштитне слушалице како би се спријечило оштећење слуха (заштита на раду).

На локацији ПД "Семберија" извори нејонизујућег зрачења су минимални и типични за веће пољопривредно-индустријске комплексе. Главни извори обухватају:

Трафостанице и електроенергетска мрежа: С обзиром на велику потрошњу струје за силоше, сушаре и системе за мужу, газдинство посједује сопствене трафостанице. Оне емитују нискофреквентна електромагнетна поља (ЕМФ), али је њихов утицај ограничен на непосредну близину објекта (обично пар метара од ограде трафостанице).

Системи за аутоматизацију и Wi-Fi: Савремено управљање фармом и администрацијом користи бежичне мреже за пренос података (нпр. сензори за праћење здравља говеда или контрола влаге у силосима). Ово зрачење је ниског интензитета и слично је оном у кућним условима.

Радио-везе и мобилна телефонија: Употреба радио-станица за комуникацију механизације на пољима (2.500 ха) и присуство базних станица мобилне телефоније у близини Новог Села су уобичајени извори који су под строгим контролом надлежних агенција.

в.2.5. Промјене на флору и фауну

Изградња предметне фарме већ је условила измјене вегетације, станишта и састава биљних врста. С обзиром на дугогодишњи устаљен рад предметне фарме нема значајних утицаја на фауну који се могу очекивати. Било која негативна промјена услова животне средине резултује миграњем животињских врста ка повољнијим стаништима, док насталу празну еколошку нишу попуњавају отпорније врсте фауне.

Дивље животиње, а посебно инсекти, глодари и птице могу се задржаваће се у кругу локације за узгој говеда у потрази за храном. До утицаја на дивље животиње могло би доћи у случају избијања заразних болести на фарми за или у случају ненамјерних тровања у случају неадекватног коришћења инсектицида или родентицида.

Такође, с обзиром на географски положај, близину миграторних путева, одводног канала и сл., те присуство глодара/инсеката/сјемена и других извора хране, може доћи до повремених намјерног или ненамјерног страдавања популација копнених кичмењака одговарајуће еколошке категорије (врсте које се размножавају на тлу, птице грабљивице, граниворне и инсективорне врсте) које би се повремено нашле у различитом броју у околини објекта или пољопривредним површинама које могу бити протумачене као штетне врсте или нехотично stradати од механизације.

При неконтролисаном употреби заштитних хемијских средстава у биљној производњи или третману сјемена, може доћи до спорадичних инцидентних случајева тровања живих организама.

в.2.6. Промјене здравље становништва

Обзиром да се, на предметној фарми, свакодневно користи простирка, могуће је присуство прашине у ваздуху, која може дјеловати као алерген на људе и животиње. Такође, у стајском ваздуху на предметној фарми могу се наћи биоаеросоли тј. честице које садрже микроорганизме, микротоксине, танине и друге органске честице. Њихово дјеловање на људе и животиње је разнолико, може бити инфективно, алергијско, токсично и фармаколошко. Постоји и опасност заразе болестима које се преносе са говеда на људе (зоонозе).

Обзиром да се предметна фарма налази у слабо насељеном подручју, те да је фарма у функцији дуго низ година, не очекује се значајнији утицај предметне фарме на здравље становништва.

Поред констатације да се не очекује негативан утицај на здравље становништва истиче се обавеза Инвеститора, да уколико се у међувремену у току рада објеката појави било који негативан утицај на здравље људи и животну средину, да се изврши обавјештавање у складу са надлежностима Министарства здравља и социјалне заштите Републике Српске.

в.2.6. Промјене метеоролошких параметра и климатских карактеристика

У приземном слоју атмосфере метеоролошки елементи се најчешће понашају униформно. Међутим, промјене у простору, чак и мањих размјера, као и већи грађевински објекти, водене акумулације, промјена рељефа и сл. могу изазвати поремећаје у метеоролошким пољима. Средња вриједност на тај начин изазваних поремећаја, њихов временски режим и механизми који доводе до споменутих поремећаја, обично се у литератури називају микроклимом.

Сточарство у пољопривреди је главни антропогени извор емисије метана. У сектору пољопривреде присутна су два значајна извора емисије метана: унутрашња ферментација у процесу пробаве преживара и различити поступци везани уз складиштење (спремање) и примјену органских ђубрива.

Пошто предметна фарма већ одређен низ година функционише на предметном локалитету не очекују се значајнији утицаји на садашње метеоролошке параметре и климатске карактеристике непосредне околине.

в.2.7. Промјене екосистема

Екосистем једног региона је виши еколошки ниво који је комплексан и састављен од низа абиотичких и биотичких фактора, на копненом подручју (терестрични екосистем), воденом подручју (акватични екосистем) и у подручју литосфере, до око двадесетак км у висину (екосистем атмосфере). Према томе екосистем региона мора да се посматра свеобухватно, анализом терестричног, акватичног и атмосферског подручја.

Промјене екосистема могуће је пратити констатовањем карактеристичних врста (биоиндикатори), кроз систем успостављања мониторинга који обезбјеђује да се стање екосистема прати прије и послје промјена првобитних карактеристика станишта.

Могуће промјене у комплексном екосистему ријешавају се на нивоу државе, а у складу са међународним прописима у овој области. Уколико дође до промјена у екосистему потребно је да те промјене буду сведене на најмању могућу мјеру, а да се примијени

Кодекс за очување појединих биљака и животиња (посебно угрожених, ендемичних и врста од међународног значаја) - ЕЦЕ, 1992. Пажњу треба усмјерити и на врсте за које је једна држава одговорна, у смислу значаја за постојеће стање екосистема.

На подручју зоне непосредног утицаја предметне фарме нису регистроване популације ендемичних, ријетких и угрожених биљних и животињских врста или биљне заједнице, које је неопходно посебно анализирати у циљу њихове заштите. Исто тако, нису утврђене одређене и заштићене природне вриједности и други простори и објекти од посебног природног, еколошког, пејзажног, амбијенталног и историјског значаја.

Међутим, уколико се у току производње открију такве вриједности или се у току експлоатације угрози екосистем, инвеститор је дужан обавијестити надлежне установе (Републички Завод за заштиту културно историјског и природног наслеђа) и предузети мјере заштите.

в.2.8. Промјене насељености, концентрације и миграције становништва

Предвиђена локација се налази у слабо насељеном подручју, те не постоје релевантни подаци да би пројекат фарме могао утицати на насељеност, концентрацију и миграције становништва.

Позитиван утицај фарме на насеља и становништво се исказује запошљавањем становништва из околних насеља на истој.

в.2.9. Промјене намјене и коришћење површина (изграђене и неизграђене површине, употребу пољопривредног земљишта)

Према култури и намјени, предметна локација представља њиву, са објектима за узгој говеда и пратећим објектима.

У ширем подручју локације налази се углавном пољопривредно земљиштем и пашњаци.

в.2.10. Промјене у комуналној инфраструктури

Будући да је предметна локација у функцији дуги низ година, сви потребни комунални прикључци и измјене су већ направљене.

в.2.11. Промјене на природним добрима посебних вриједности и културним добрима и њиховој околини, материјална добра укључујући културно - историјско и археолошко наслеђе

„Њемачка црква“ у Новом Селу код Бијељине је Евангелистичка црква, изграђена 1913. године у неоготичком стилу. Она је најпрепознатљивији симбол некадашње ъемачке колоније Франц Јозефсфелд (Franz Josefsfeld), која је постојала на простору данашњег ПД „Семберија“.

Историјат колоније: Насеље су 1885. године основали ъемачки досељеници, углавном из Баната и Срема. Ново Село је у то вријеме било једно од најуређенијих насеља у БиХ, са „ушореним“ улицама и развијеном пољопривредом, што је касније постало основа за формирање ПД „Семберија“.

Архитектура цркве: Црква је масивна једнобродна грађевина са високим звоником на западном pročелу. Карактеришу је преломљени (готички) лукови на прозорима и вратима.

Судбина објекта: Након Другог свјетског рата и исељавања Нијемаца 1942. године, црква је деценијама била запуштена и претворена у рушевину. Данас се налази у лошем стању, без крова, али је препозната као дио националног споменика БиХ (Градитељска цјелина Ново Село) од 2014. године.

Занимљивост: Постоје планови и иницијативе за њену обнову, како би се сачувала као културно-историјски споменик и свједочанство о мултикултуралној прошлости Семберије.

Црква се налази у непосредној близини управне зграде и фарме ПД „Семберија“, те је лако видљива са главног пута кроз Ново Село.

в.2.12. Помјене пејзажних карактеристика подручја

Обзиром да је фарма у функцији још од 1989. године, пејзаж је већ модификован у складу са распоредом садржаја предметног објекта.

Г) ОПИС СВИХ ЗНАЧАЈНИХ УТИЦАЈА ПРОЈЕКТА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ, У СМISЛУ ОЧЕКИВАНИХ ЕМИСИЈА И ПРОИЗВОДЊЕ ОТПАДА, КАО И ИСКОРИШЋАВАЊЕ ПРИРОДНИХ ДОБАРА, ПОСЕБНО ЗЕМЉИШТА, ВОДЕ И БИОЛОШКЕ РАЗНОЛИКОСТИ (БИОДИВЕРЗИТЕТА), У ТОКУ ЊЕГОВЕ ИЗГРАДЊЕ И ИЗВОЂЕЊА И У ТОКУ ЊЕГОВОГ РАДА ИЛИ ЕКСПЛОАТАЦИЈЕ

Г.1). ОПИС ИЗВОРА ЕМИСИЈА ЗА ВРИЈЕМЕ ИЗГРАДЊЕ ОБЈЕКТА ОБЈЕКТА

С обзиром да су објекти већ озграђени неће се разматрати утицај у току изградње објекта.

Г.2). ОПИС ИЗВОРА ЕМИСИЈА ЗА ВРИЈЕМЕ ЕКСПЛОАТАЦИЈЕ ОБЈЕКТА

Емисија у воду и земљиште

	НАСТАНАК ЕМИСИЈА
Емисије - вода и земљиште	Санитарно – фекалне отпадне воде Отпадне воде настале прањем (објекта) уређаја и опреме за рад – једном годишње Воде са саобраћајно – манипулативних површина (потенцијално зауљене) Атмосферске воде са кровова
Отпад	Комунални отпад Секундарни отпад Опасан отпад Отпад настао процесом рада објекта фарме (ђубре)

Емисија у ваздух

Табела бр.г.1.: Врсте емисија на локацији

Врста емисије	Емисија у ваздух	Емисија у земљиште и воде	Емисија буке
Локације	Силоси и сушара	Комплетна локација погона	Силоси и сушаре
	Саобраћајница, отворене манипулативне вањске површине		Локација погона – саобраћајнице
Извор	Услијед кретања возила, услијед утовара и истовара сировина и др. Функционисање уређаја и опреме	Акцидентне ситуације (квар на опреми и уређајима фарме, квар механизацији услијед чега може доћи до излијевања отпадних уља у тло и воде, неадекватно одлагање отпада)	-Услијед рада уређаја и опреме за рад, -Услијед рада агрегата, - Кретање возила, - Приликом провођења активности на утовару и истовару сировина, репроматеријала и готовог производа б (dB).
Опис	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Емисије непријатних мириса из главног објекта ▪ Емисија непријатних мириса у процесу транспорта ђубра са локације фарме 	Приликом рада планираног погона не очекују се емисије у воде и тло јер су пројектом предвиђени одговарајући инфраструктурни системи и објекти	

Емисије у воде и земљиште

За смањење негативног утицаја на воде и земљиште на локацији изграђен је:

- сепаратор масти и уља за прихват вода са саобраћајно – манипулативних површина,
- септик за прихват санитарно – фекалних вода,
- упојни бунар за прихват атмосферских вода са кровова објеката и свих пречишћених вода.

Емисије у ваздух током рада погона

Очекиване емисије у ваздух приликом рада постројења могу се јавити услијед следећих активности:

- емисије у ваздух приликом транспорта отпада (ђубра),
- емисије непријатних мириса из простора фарме.

Емисије усљед транспорта

Интензитет емисија прашице настале транспортом роба и готових производа у највећој мјери зависи од стања путева, брзини транспорта, влажности хабајућег слоја пута, односно годишњем добу и вјетровитости.

Све ово указује да је потребно све саобраћајнице унутар локације погона, посебно у сушним данима без кише, одржавати у стању влажности, чиме се запрашеност смањује.

Емисије гасовитих продуката настају изгарањем погонског горива у моторима са унутрашњим сагоријевањем. Средства транспорта су на дизел погон, која ће се користити су транспортни камиони.

Вјетровитост зоне рецикулације је заснована проточна, те зависно од климатских услова, креће се са врло малим појавама бочних струјања, која не прелазе вриједности од 20 % укупних годишњих струјања. Због тога се узвиглана или на други начин емитована минерална прашина, у вријеме без вјетровитости (инвезно стање) таложи унутар зоне, до заштитних зелених појаса и њене емисије изван зоне су у границама занемаривих, а у вријеме веће вјетровитости иста се транспортује у правцима струјања вјетрова и таложи на различитим удаљеностима, зависно од њене крупноће, влажности и других утицајних фактора.

Отпад

Отпад из технолошког процеса (ђубар). За потребе збрињавања ђубрета који настаје радом објекта за смјештај говеда димензионисани су објекти за збрињавање ове врсте отпада према Основним принципима добре пољопривредне праксе у кориштењу ђубрива („Сл. гласник Републике Српске“, број 36/14) узимајући у обзир да ти објекти морају бити изграђени од водонепропусних материјала и без прељева у реципијент са шестомјесечним складишним капацитетом збрињавања по једном условном грлу рачунајући на максимални смјештајни капацитет.

Комунални отпад, прихвата ће се у пластични контејнер са поклопцем, који треба бити смјештен на чврстој водонепропусној површини.

Комунални отпад збрињавање овлаштено предузеће.

Секундарни отпад (папир, картон, неопасна амбалажа и сл.), треба да збрињава предузеће за третман секундарног отпада.

Опасан отпад (отпадно уље, мазива, антифриз, отпади од погонских горива, амбалажа, апсорбенси искориштени за прикупљање евентуално процурилих нафтних деривата).

02	ОТПАДИ ОД ПОЉОПРИВРЕДЕ, ХОРТИКУЛТУРЕ, АКВАКУЛТУРЕ, ШУМАРСТВА, ЛОВА И РИБОЛОВА, ПРИПРЕМЕ И ПЕРЕРАДЕ ХРАНЕ
02 01	Отпади од пољопривреде, хортикултуре, аквакултуре, шумарства, лова и риболова
02 01 01	муљевидни прања и чишћења
02 01 02	отпадна животињска ткива
02 01 03	отпадна биљна ткива
02 01 06	животињски фецес, урин и ђубриво (укључујући и отпадну сламу), течни отпад, сакупљен одвојено и третиран ван мјеста настања
02 01 99	отпади који нису другачије спецификовани

02 01 отпади из пољопривреде, хортикултуре, аквакултуре, шумарства, лова и риболова
 Број угинулих животиња током узгоја није константан. У пословном објекту се гаји крупна стока (музне краве, телад, јунад исл). До угинућа може доћи услед болести и других фактора што није редовна појава. Сав анимални отпад се збрињава уз сарадњу са ветеринарском службом. На локацији мора да постоји мјесто за одлагање евентуално угинулих животиња до момента њиховог збрињавања у договору са ветеринарском службом.

Блатни ходници у шталама се чисте аутоматски. ПД „Семберија“ користи велика, уређена одлагалишта за стајњак (процјењује се површина од око 7.500 м² за ове намјене). Овакви платои омогућавају правилно складиштење и спријечавају неконтролисано отицање осјеке у подземне воде. Стајњак се не извози директно из штале на њиву, већ се одлаже на гомиле висине 1,5 до 2 метра. Ова висина омогућава тзв. „хладно сагоријевање“ којим се чува азот и уништавају сјмена корова, чинећи ђубриво спремним за употребу након неколико мјесеци. За осоке користе се лагуне и бетонски базени. Осока се из базена извлачи снажним пумпама у цистерне великог капацитета. Она се након тога директно убризгава у земљиште или прска по површини ораница као изузетно јако азотно ђубриво, најчешће прије прољећне сјетве кукуруза.

Отпад из технолошког процеса и третмана отпадних вода може се разврстати, у складу са Правилником о категоријама отпада са каталогом („Сл. гласник. Републике Српске“, бр. 19/15; 79/18) и то према категоријама наведеним у сљедећој табели:

Табела 2.2.1.: Опасан отпад

Шифра	Назив отпада
13 05	садржај сепаратора уље/ вода
13 05 01*	чврсте материје из пјесколова и сепаратора уље/ вода
13 05 02*	муљевии из сепаратора уље/ вода
13 05 03*	муљевии од пресретача
13 05 06*	уља из сепаратора уље/ вода
13 05 07*	зауљена вода из сепаратора уље/ вода
13 07 01*	погонско гориво и дизел
19 08 11*	муљевии који садрже опасне супстанце из биолошког третмана индустријске отпадне воде
19 08 12	муљевии из биолошког третмана индустријске отпадне воде другачији од оних наведених у 19 08 11
19 01 13*	летећи пепео који садржи опасне супстанце
19 01 14*	летећи пепео другачији од оног наведеног у 19 01 13
20 03 04	муљевии из септичких јама

Опасан отпад који се може појавити из транспортних средстава и возила, на локацији за вријеме рада објекта може се разврстати, у складу са Правилником о категоријама отпада са каталогом („Сл. гласник. Републике Српске“, бр. 19/15; 79/18) и то према категоријама наведеним у сљедећој табели.

Табела 2.2.2.: Опасан отпад

Шифра	Назив отпада
13 07 01*	погонско гориво дизел
13 07 02*	бензин
13 07 03*	остала горива (укључујући мјешавине)
13 02 08*	остала моторна уља, уља за мјењаче и подмазивање
13 07 01*	погонско гориво и дизел
15 01 10*	амбалажа која садржи остатке опасних супстанци или је контаминирана опасним супстанцама
15 02 02*	апсорбенти, филтерски материјали (укључујући филтере за уље који нису другачије спецификовани), крпе за брисање, заштитна одјећа, који су контаминирани опасним супстанцама
16 01 07*	филтери за уље
16 01 11*	кочионе облоге које садрже азбест
16 01 13*	кочионе течности
16 01 14*	антифриз који садржи опасне супстанце

Комунални отпад који се може појавити на локацији за вријеме експлоатације објекта може се разврстати, у складу са Правилником о категоријама отпада са каталогом („Сл. гласник Републике Српске“, бр. 19/15 и 79/18) и то према категоријама наведеним у наредној табели.

Табела 2.2.3.: Комунални отпад

Шифра	Назив отпада
15 01 01	папирна и картонска амбалажа
15 01 02	пластична амбалажа
15 01 04	метална амбалажа
15 01 06	мијешана амбалажа
17 09 04	мјешани отпад од градње и рушења
20 01 01	папир и картон
20 01 39	пластика
20 01 40	метали
20 01 10	одјећа

Отпад који спада у секундарне сировине

Отпад који спада у секундарне сировине и може се збрињавати са овлаштеним предузећима за третман секундарних сировина, може се разврстати у складу са правилником Правилником о категоријама отпада са каталогом („Сл. гласник Републике Српске“, бр и то према категоријама наведеним у сљедећој табели:

Табела г.2.4.: Секундаран отпад

Шифра	Назив отпада
15 01 01	папирна и картонска амбалажа
15 01 02	пластична амбалажа
15 01 04	метална амбалажа
15 01 06	мијешана амбалажа
20 01 01	папир и картон
20 01 39	пластика
20 01 40	метали

Д) ОПИС МЈЕРА ЗА СПРЕЧАВАЊЕ, СМАЊИВАЊЕ ИЛИ УКЛАЊАЊЕ ШТЕТНИХ УТИЦАЈА ПРОЈЕКТА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

МОНИТОРИНГ ВАЗДУХА

Имисије у ваздух

Граничне вриједности имисија у ваздух треба да буду у складу са Уредбом о вриједностима квалитета ваздуха ("Службени гласник Републике Српске", бр. 124/12).

Табела д.1.: Граничне вриједности имисија

Период узимања средње вриједности мјерења	Измјерена вриједност	Гранична вриједност	Граница толеранције	Толерантна вриједност
Сумпор-диоксид				
Један сат		350 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	150 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	500 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
Један дан		125 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	-	125 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
Календарска година		50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	-	50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
Азот-диоксид				
Један сат		150 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	75 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	225 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
Један дан		85 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	125 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
Календарска година		40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	20 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	60 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
Суспендоване честице RM_{10}				
Један дан		50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	25 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	75 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
Календарска година		40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	8 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	48 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

Суспендоване честице RM_{2,5} СТАДИЈУМ 1

Календарска година	25 µg/m ³	5 µg/m ³	30 µg/m ³
--------------------	----------------------	---------------------	----------------------

Суспендоване честице RM_{2,5} СТАДИЈУМ 2

Календарска година	20 µg/m ³	-	20 µg/m ³
--------------------	----------------------	---	----------------------

Угљен-моноксид

Максимална дневна осмочасовна средња вриједност	10 mg/m ³	6 mg/m ³	16 mg/m ³
Један дан	5 mg/m ³	5 mg/m ³	10 mg/m ³
Календарска година	3 mg/m ³	-	3 mg/m ³

Емисије буке

Граничне вриједности треба да буду у складу са Правилником о граничним вриједностима интензитета буке ("Сл. Гласник Републике Српске", бр. 2/23).

Измјерене вриједности еквивалентног нивоа буке у животној средини, треба да задовоље вриједности приказане у доњој табели.

Табела бр. д.2. Зоне намјене простора и највиши допуштени мјеродавни ниво буке

Зона	Намјена простора	Највиши допуштени мјеродавни ниво буке L_{Raeq1} / dB (A)			
		L_{day}	$L_{evening}$	L_{night}	L_{den}
1.	Подручја намијењена за одмор, лијечење и опоравак, тиха подручја изван насељеног подручја укључујући и све категорије заштићених подручја у Републици Српској (национални парк, строги резерват природе, посебни резерват природе, споменик природе, заштићено станиште, заштићени природни пејзаж, заштићени културни пејзаж, парк природе, парк шума, објекат обликоване природе и споменик парковске архитектуре)	50	45	40	50
2.	Искључиво стамбена подручја или тиха подручја унутар насељеног подручја (предшколске и школске зоне)	55	55	40	56
3.	Подручја мјешовите намјене, односно подручја већински стамбене намјене	55	55	45	57
4.	Подручја мјешовите намјене, односно подручја већински пословне намјене (пословно-стамбена подручја, трговачко-стамбена подручја) и подручја непосредно уз магистралне и главне градске саобраћајнице	65	65	50	66
5.	Подручја искључиво занатске, услужно-трговачке, спортско-рекреацијске и угоститељско-туристичке намјене	65	65	55	67
6.	Индустријска, складишна и сервисна подручја и транспортни терминали	На граници ове зоне бука не смије прелазити граничну вриједност у зони са којом се граничи			

Емисије у земљишта

У случају акцидента или по налогу надлежног еколошког инспектора извршити анализу земљишта.

Анализа земљишта на ПД „Семберија“ је обавезан и редован процес који се спроводи у сарадњи са Пољопривредним институтом РС и локалним стручним службама у Бијељини. С обзиром на то да газдинство обрађује око 2.400 хектара, овај поступак је кључан за економичну употребу минералних ђубрива.

Ево главних аспеката анализе коју они спроводе:

- Контрола плодности: Узорковање се врши системски на свим парцелама (најчешће сваке 4–5 године). Циљ је утврдити тачан садржај азота (N), фосфора (P₂O₅) и калијума (K₂O).
- Испитивање рН вриједности: Земљиште у Семберији је углавном неутрално до благо алкално, али се анализом прати евентуална појава закишељавања због интензивне примјене минералних ђубрива.
- Садржај хумуса: Пошто ПД „Семберија“ користи велике количине стајњака и осоке са својих фарми, анализама се прати пораст органске материје (хумуса) у земљишту, што је предност у односу на газдинства која имају само ратарску производњу.
- Прецизна пољопривреда: Резултати анализе директно диктирају количине ђубрива које се бацају прије сјетве кукуруза, сунцокрета и пшенице. Ово спречава „пређубривање“ и смањује трошкове производње за преко 15%.
- Узорковање по зонама: С обзиром на близину Дрине и Саве, састав земљишта варира од лакших пјесковитих до тежих глиновитих смоница, па се анализе раде специфично за сваки ревер (нпр. Селиште, Ново Село).

МОНИТОРИНГ ВОДА

Потребно је вршити анализу квалитета отпадних вода на локацији ПД „Семберија“. Анализу истих врши акредитована лабораторија.

Табела бр.д.3.: *Граничне вриједности отпадних вода датих Правилник о условима за испуштање отпадних вода у површинске воде („Службени гласник“ Републике Српске бр. 44/01).*

Параметар	Јединица мјере SI	Граничне вриједности
Температура воде	°C	30
рН		6,5 – 9,0
Изглед	Органолепт.	
Мирис	Органолепт.	
НРК	gO ₂ /m ³	125
ВРК ₅	gO ₂ /m ³	25
Суспендоване чврсте материје	g/m ³	35
Суспендоване материје по Imhoff-u	ml/l	
Талог након 0,5 ч	ml/l	0,5
Амонијачни азот	g/m ³ N	10
Укупни азот	g/m ³ N	15

Укупни фосфор	g/m ³ P	3
Хлориди	g/m ³	250
Сулфати	g/m ³	200
Нитритни азот (N-NO ₂)	g/m ³	1
Нитратни азот (N-NO ₃)	g/m ³	10
Детерџенти	mg/m ³	1000
Минерална уља	mg/m ³	500

д.1. МЈЕРЕ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ ЗА ВРИЈЕМЕ ИЗГРАДЊЕ ОБЈЕКТА

Пошто су објекти већ изграђени неће се разматрати утицај за вријеме изградње

д.2. МЈЕРЕ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ ЗА ВРИЈЕМЕ ЕКСПЛОАТАЦИЈЕ ОБЈЕКТА

д.2.1.) Мјере за заштиту ваздуха

На ПД „Семберија“, због специфичне комбинације ратарства и великих сточарских фарми, заштита ваздуха је усмјерена на смањење емисије **амонијака, метана и непријатних мириса.**

Мјере које се примјењују или су прописане еколошким дозволама укључују:

- **Правилно управљање стајњаком:** Формирање правилних купа (гомила) стајњака смањује губитак азота у облику амонијака. Правилна влажност и сабијеност ђубрива спречавају пребрзо разлагање и претјерано испаравање гасова у атмосферу.
- **Третман осоке у базенима:** Кориштење поклопаца или природне „коре“ (слој сламе или суве материје) на површини базена и лагуна значајно смањује ширење непријатних мириса и испаравање штетних гасова према околним насељима (Ново Село, Гојсовац).
- **Временско планирање извожења:** Изђубравање и пражњење базена осоке врши се по повољним временским условима (ниска влажност, вјетар који не дува према насељу) како би се минимизирао утицај на квалитет ваздуха за локално становништво.
- **Уоравање ђубрива:** Једна од кључних мјера је **хитно заоравање** стајњака и осоке након растурања по њивама. Ако се ђубриво заоре у року од неколико сати, губици гасова у ваздух се смањују за преко 70%.
- **Одржавање механизације:** Редовно сервисирање великог возног парка (трактора и комбајна) како би се емисија издувних гасова (CO₂) свела на минимум током интензивних пољопривредних радова.
- **Пошумљавање и заштитни појасеви:** Око фарми се често саде дрвореди или подижу зелени појасеви који служе као природни филтери за прашину и мирисе.

д.2.2.) Мјере за заштиту вода и земљишта

Заштита воде и земљишта на ПД „Семберија“ је приоритет због специфичне локације – газдинство се налази изнад богатих резервоара подземних питких вода и у близини ријека Дрине и Саве.

Главне мјере које се примјењују су:

1. Заштита подземних и површинских вода

- **Непропусни базенски системи:** Сви базенски системи за осоку и платои за стајњак морају бити изграђени од **водонепропусног бетона** како би се спријечило продирање нитрата у земљиште и подземне воде.
- **Заштитне зоне (Тампон зоне):** Забрањено је растурање стајњака и пестицида у непосредној близини водотокова, бунара и дренажних канала како би се избјегла еутрофикација (претјерано размножавање алги).
- **Контролисано прањње лагуна:** Прањње базе на осоке врши се плански, никада по кишном времену или на смрзнутом тлу, како би се спријечило спирање (отицање) ђубрива директно у канале.

2. Очување квалитета земљишта

- **Плодоред:** На 2.400 хектара примјењује се строг плодоред (смјена култура попут пшенице, кукуруза и соје). Ово спречава исцрпљивање специфичних хранљивих материја и нагомилавање штеточина у земљишту.
- **Интегрисана заштита биља:** Кориштење пестицида и хербицида врши се само на основу праћења прага штетности, чиме се смањује хемијско оптерећење ораница.
- **Калцизација:** По потреби се врши уношење кречњака како би се неутралисала киселост земљишта коју изазивају поједини минерални азоти.
- **Зеленишни стајњак:** Заоравање биљних остатака након жетве чиме се природно поправља структура тла и повећава садржај воде.

3. Мониторинг и анализа

- **Редовна анализа земљишта:** На сваке 4 године врши се детаљно испитивање садржаја тешких метала и остатака заштитних средстава.
- **Контрола отпадних вода:** Техничке воде са фарми пролазе кроз сепараторе масти и уља прије него што се на било који начин третирају или одложе.

д.2.3.) Мјере за смањење утицаја буке

На пољопривредном добру „Семберија“, с обзиром на близину насељених мјеста попут Новог Села и Гојсовца, примјењују се специфичне мјере за контролу буке која потиче од механизације и сточарских објеката:

1. Оперативне мјере (Временска ограничења)

- **Ограничење ноћних радова:** Употреба тешке механизације (трактора, комбајна) у близини кућа ограничава се на дневне термине (06:00 – 22:00), осим у екстремним случајевима током вршне жетве или сјетве када су рокови критични.
- **План транспорта:** Руте кретања камиона и трактора планирају се тако да се максимално заобилазе уске сеоске улице и густо насељени дијелови.

2. Техничке мјере на механизацији

- **Редовно сервисирање:** Правилно одржавање издувних система (пригушивача/ауспуха) на тракторима и радним машинама кључно је за смањење децибела.
- **Модернизација возног парка:** Новији трактори и комбајни које ПД набавља имају знатно нижи ниво спољашње буке у односу на старе моделе из претходних деценија.

3. Инфраструктурне мјере на фарми

- **Звучна изолација објеката:** Шталски објекти и хале за прераду сточне хране често користе материјале који апсорбују звук, чиме се смањује бука коју стварају вентилациони системи и млинови.
- **Зелени заштитни појасеви:** Садња густих дрвореда и живица око фармских комплекса служи као природна баријера која „упија“ звук прије него што стигне до стамбених објеката.
- **Локација агрегата:** Бучни уређаји попут пумпи за осоку или резервних агрегата постављају се у изоловане просторије или што даље од граница посједа.

4. Контрола и мониторинг

- **Мјерење нивоа буке:** У оквиру еколошких дозвола, повремено се врше мјерења нивоа буке на граници заштитне зоне фарме како би се осигурало да се не прелазе законске границе за стамбене зоне (обично око 55 dB дању и 45 dB ноћу).

д.2.4.) Мјере за збрињавање отпада

Управљање отпадом на ПД „Семберија“ строго је дефинисано како би се велике количине материјала из производње правилно збринуле. С обзиром на то да је ријеч о мјешовитом газдинству (ратарство и сточарство), отпад се дијели у неколико категорија:

1. Опасан отпад (Амбалажа и уља)

- **Амбалажа од пестицида:** Празне боце од заштитних средстава се испирају ("троструко испирање"), буше (да се не би поново користиле) и одлажу у посебне контејнере. Овај отпад преузимају **овлашћене фирме** за опасан отпад.
- **Отпадна уља и мазива:** Уља из трактора и комбајна прикупљају се у непропусне бачве и предају на рециклажу или термичку обраду.

2. Неопасан и пољопривредни отпад

- **Биљни остаци:** Након жетве, слама и остаци се или заоравају (зеленишно ђубриво) или користе као простирка (стеља) на фарми, чиме се затвара круг и смањује количина отпада.
- **Амбалажни отпад:** Најлонске фолије од силаже и сијена, као и вреће од вјештачког ђубрива и сјемена, прикупљају се и одвозе на депонију или у рециклажне центре.

3. Животињски отпад

- **Лешеви животиња:** У случају угинућа стоке, ПД „Семберија“ поступа по ветеринарским прописима. Угинуле животиње се пријављују ветеринарској инспекцији и транспортују специјализованим возилима у **кафилерије** или на локације предвиђене за нешкодљиво уклањање.
- **Биоразградиви отпад:** Остаци хране са хранилица се мијешају са стајњаком и одлажу на депоније за превирање.

4. Комунални отпад

- Отпад из канцеларија и радионица одлаже се у стандардне контејнере које празни градско комунално предузеће из Бијељине.

5. План управљања отпадом

- Газдинство је дужно да има **План управљања отпадом**, који укључује именовано лице одговорно за надзор, вођење евиденције о количинама и редовно извјештавање надлежних институција.

У току обављања дјелатности могући су акциденти сљедећих нафтних деривата из возила и транспортних средстава:

Бензин

Моторни бензин представља дериват сирове нафте који се користи као погонско гориво у моторима са унутрашњим сагоревањем. Карактерише се као течна смеша лако испарљивих и запаљивих угљоводоника са 4 до 12 атома угљеника у молекулу.

На пољопривредном добру „Семберија“ а.д., које располаже сопственом механизацијом и великим возним парком, интерна бензинска станица (пумпа) функционише по строгим правилима заштите како би се спријечили акциденти и загађење животне средине.

Мјере заштите на овој станици обухватају:

Противпожарна заштита (ППЗ)

- **Забрана отвореног пламена:** Строго је забрањено пушење и кориштење отвореног пламена у кругу станице.
- **Систем уземљења:** Сва опрема, укључујући резервоаре и апарате за точење, мора бити повезана на систем заштитног уземљења и громобранску инсталацију ради спречавања појаве статичког електрицитета.
- **ПП апарати:** На станици су постављени апарати за гашење пожара прахом (С-типа) на лако доступним мјестима, редовно сервисирани и контролисани.

Техничке мјере и екологија

- **Непропусна подлога:** Манипулативни простор око апарата за точење изграђен је од бетонских плоча са завршном обрадом отпорном на нафтне деривате, што спречава продирање горива у земљиште.
- **Сепаратор уља и масти:** Сва атмосферска вода са платоа станице каналише се кроз сепаратор који одваја честице нафте прије испуштања у канализацију или реципијент.
- **Контрола непропусности:** Редовно се врши испитивање непропусности подземних резервоара како би се спријечило цурење горива у подземне воде, што је критично за ово подручје.

Безбједност при раду

- **Лична заштитна средства:** Радници који рукују горивом обавезни су користити антистатичку обућу и одјећу, као и заштитне рукавице.
- **Сорбенти за просуто гориво:** На станици се увијек налазе залихе пијеска или специјалних сорбената за хитно упијање горива у случају мањег просипања приликом претакања.
- **Видео надзор:** Систем камера омогућава контролу приступа и праћење процеса точења горива ради спречавања неовлаштених радњи.

Ђ) КРАТКИ ПРЕГЛЕД ОПЦИЈА КОЈЕ ЈЕ НОСИЛАЦ ПРОЈЕКТА РАЗМАТРАО И НАВОЂЕЊЕ РАЗЛОГА ЗА ОДАБРАНО РЈЕШЕЊЕ, С ОБЗИРОМ НА УТИЦАЈЕ НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Када се говори о алтернативним опцијама за ПД „Семберија“, оне се углавном односе на увођење модернијих и еколошки прихватљивијих рјешења у управљању отпадом и енергијом.

Ево неколико кључних праваца:

1. Изградња биогасног постројења (Енергија из отпада)

Ово је најчешће помињана алтернатива за велике фарме. Умјесто класичног одлагања у базене, осока и стајњак би се користили за производњу **биогаса**.

- **Предност:** Добијање електричне и топлотне енергије, те висококвалитетног течног ђубрива (дигестата) које готово да нема непријатан мирис.

- **Екологија:** Драстично смањење емисије метана у ваздух.

2. Соларни панели на крововима штала

С обзиром на огромну површину кровова модерних објеката на фарми, постављање фотонапонских панела је одлична алтернатива класичном напајању. Семберија има велики број сунчаних дана, што ову инвестицију чини исплативом за сопствене потребе (музилице, хладњаче за млијеко).

3. Компостирање чврстог стајњака

Умјесто обичног превирања на отвореном, алтернатива је контролисано компостирање уз додатак биљних остатака (сламе, кукурузовине).

Резултат: Добија се стабилан компост који се лакше пакује и може се чак пласирати на тржиште као органско ђубриво за повртларе, што доноси додатни приход.

4. Прецизна пољопривредна механизација (VRT технологија)

Умјесто стандардног ђубрења цијеле парцеле истом количином, алтернатива је кориштење машина са варијабилном нормом (Variable Rate Technology). На основу ГПС мапа плодности земљишта, машина баца више ђубрива само тамо гдје фали, чиме се штеди новац и чува земљиште.

5. Директно убризгавање осоке у земљиште

Умјесто класичног распрскивања из цистерни (које ствара велику буку и мирис), алтернатива су прикључни уређаји са ињекторима који осоку убацују 5–10 cm под земљу. Тиме се елиминише мирис и губитак азота.

Е) НЕТЕХНИЧКИ РЕЗИМЕ

Израђена Процјена о утицају на животну средину за Економске објекте – ПД "Семберија" Бијељина, која се налазе у Новом Селу бр.32 у Бијељини, односи се на описани процес рада и функционисања објекта.

На основу увида у приложену документацију и стања на терену, овим Елаборатом, констатујемо да се на предметној локацији, **само уз поштовање предложених мјера заштите, угрожавање квалитета и квантитета животне средине може свести на дозвољену мјеру, тј. предвиђеним радом неће се угрозити квалитет животне средине, становништво, природна добра у ближој и даљој околини локације предметних објеката ПД "Семберија" Бијељина.**

КОРИШТЕНИ ЗАКони, ПРОПИСИ, СТАНДАРДИ И ЛИТЕРАТУРА

Закони

Закон о заштити животне средине ("Сл.гласник Републике Српске ", бр.71/12, 79/15 и 70/20);
Закон о Фонду и финансирању животне средине ("Сл.гласник Републике Српске", бр.117/11);
Закон о заштити ваздуха ("Сл.гласник Републике Српске", бр.124/11 и 46/17);
Закон о заштити природе ("Сл.гласник Републике Српске", бр. 20/14);
Закон о водама ("Сл.гласник Републике Српске ", 50/06, 92/09, 121/12 и 47/17);
Закон о управљању отпадом ("Сл.гласник Републике Српске", бр. 111/13, 106/2015, 2/2018 - одлука УС, 16/2018, 70/2020, 63/2021 и 65/2021 - испр);
Закон о заштити на раду ("Сл.гласник Републике Српске", бр. 01/08 и 13/10);
Закон о заштити од пожара ("Сл.гласник Републике Српске", бр. 94/19);
Закон о измјенама и допунама Закона о пољопривредном земљишту ("Сл. гласник Републике Српске", бр. 93/06, 86/07 и 14/10);
Закон о културним добрима Републике Српске ("Сл. гласник Републике Српске", бр. 11/95, 103/08).
Закон о шумама („Службени гласник Републике Српске“, број 75/08, 60/13, 70/20)
Закон о ловству („Службени гласник Републике Српске“, број 60/09 и 50/13)

Правилници

Правилник о третману и одводњи отпадних вода за подручје градова и насеља гдје нема јавне канализације („Сл. гласник Републике Српске“, број 68/01);
Правилник о пројектима за које се спроводи процјена утицаја на животну средину и критеријумима за одлучивање о потреби спровођења и обиму процјене утицаја на животну средину („Службени гласник Републике Српске“, број 124/12);
Правилник о техничким карактеристикама грађевинских производа који се пројектују и уграђују у систем одводње и пречишћавања оборинских и отпадних вода („Сл. гласник Републике Српске“, број 91/18);
Правилник о мјерама за спречавање и смањење загађивања ваздуха и побољшање квалитета ваздуха („Сл. гласник Републике Српске“, бр. 3/15; 51/15; 47/16; 16/19);
Правилник о условима испуштања отпадних вода у површинске воде („Службени гласник Републике Српске“, бр. 44/01);
Правилник о категоријама, испитивању и класификацији отпада („Сл. гласник Републике Српске“, бр. 19/15, 79/18);
Правилник о граничним вриједностима интензитета буке („Сл. гласник Републике Српске“, бр. 2/23);
Правилник о посебним мјерама заштите од пожара шума и усјева („Службени гласник Републике Српске“, број 102/20),
Правилник о општим мјерама и нормативима заштите на раду за грађевинске објекте намјене за радне и помоћне просторије („Сл. лист СФРЈ“, бр. 27/67);
Правилник о начину и поступку вршења периодичних прегледа и испитивања средстава за рад, опреме, радних просторија у области заштите на раду („Сл. гласник Републике Српске“, бр. 10/94)
Правилник о личним заштитним средствима („Сл лист СФРЈ“, бр. 35/69)
Правилник о техничким прописима о громобранима („Сл. лист СФРЈ“, бр.13/68 и 13/78)
Правилник о начину управљања отпадним гумама („Сл. глас. Републике Српске“, бр. 20/12)
Правилника о санитарно-техничким и хигијенским условима („Сл. гласник Републике Српске“, бр. 68/14).

Уредбе

- Уредба о условима за мониторинг квалитета ваздуха („Сл. гласник Републике Српске“, бр. 124/12),
- Уредба о вриједностима квалитета ваздуха („Сл. гласник Републике Српске“, бр. 124/12),
- Уредба о класификацији вода и категоризацији водотока („Сл. гласник Републике Српске“.
- Уредба о управљању амбалажом и амбалажним отпадом („Службени гласник Републике Српске“, број: 36/15);
- Уредба о одлагању отпада на депоније („Службени гласник Републике Српске“, број: 36/15);
- Уредба о накнадама за оптерећивање животне средине амбалажним отпадом ("Службени гласник Републике Српске", број: 101/12 и 38/13);
- Уредба о измјенама и допуни Уредбе о накнадама за оптерећивање животне средине амбалажним отпадом („Службени гласник Републике Српске“, број: 36/15);
- Уредба о измјенама и допунама Уредбе о управљању амбалажним отпадом („Сл. гласник Републике Српске“, бр. 38/13; 5/14);
- Уредба о листи отпада и документима за прекогранично кретање отпада („Сл. гласник Републике Српске“, бр. 86/15);
- Уредба о вриједностима квалитета ваздуха („Сл. гласник Републике Српске“, бр. 124/12);
- Уредба о црвеној листи заштићених врста флоре и фауне („Сл. гласник Републике Српске“, 124/12)
- Уредба о строго заштићеним и заштићеним дивљим врстама („Службени гласник Републике Српске“ број 65/20),

Прилози:

- Лист непокретности, издат од Републичке управе за геодетске и имовинско – правне послове Бања Лука – Подручна Јединица Бијељина
Број: 21.12/952.4-1-1414/2026-1
Датум: 18.02.2026. године
- Копија катастарског плана 1, издата од Републичке управе за геодетске и имовинско – правне послове Бања Лука – Подручна Јединица Бијељина
Број: 21.12/952.4-2-281/2026-1
Датум: 19.02.2026. године
- Копија катастарског плана 2, издата од Републичке управе за геодетске и имовинско – правне послове Бања Лука – Подручна Јединица Бијељина
Број: 21.12/952.4-2-281/2026-4
Датум: 19.02.2026. године
- Копија катастарског плана 3, издата од Републичке управе за геодетске и имовинско – правне послове Бања Лука – Подручна Јединица Бијељина
Број: 21.12/952.4-2-281/2026-4
Датум: 19.02.2026. године
- Копија катастарског плана 4, издата од Републичке управе за геодетске и имовинско – правне послове Бања Лука – Подручна Јединица Бијељина
Број: 21.12/952.4-2-281/2026-4
Датум: 19.02.2026. године
- Рјешење о одобрењу за грађење, издата од СР Босне и Херцеговине, Скупштина Општине Бијељина, Општински Завод за урбанизам и комуналне послове
Број: 180-70/1976
Датум: 14.09.1976. године
- Допунско Рјешење о одобрењу за грађење, издата од СР Босне и Херцеговине, Скупштина Општине Бијељина, Општинска комисија за просторно уређење стамбено комуналне послове и урбанизам
Број: 05/І-360-49/86
Датум: 02.09.1986. године
- Рјешење о изграђености објекта, издата од Града Бијељина – Одјелења за просторно уређење
Број: 02/2-36-117/15
Датум: 10.11.2015. године
- Рјешење о изграђености објекта, издата од Града Бијељина – Одјелења за просторно уређење
Број: 02/2-36-49/17
Датум: 15.08.2017. године

- Рјешење о одобренју за грађење, издата од СР Босне и Херцеговине, Скупштина Општине Бијељина, Општинска комисија за просторно уређење стамбено комуналне послове и урбанизам
Број: 05/I-360-72/85
Датум: 19.11.1985. године
- Рјешење о употребној дозволи, издата од СР Босне и Херцеговине, Општине Бијељина, Општинска комисија за просторно уређење стамбено комуналне послове и урбанизам
Број: 05/I-360-31/85
Датум: 14.10.1985. године

Рачуни и уговори за разне услуге:

- Уговор о потпуном снабдјевању електричном енергијом са „Електропривредом Републике Српске“ Матично предузеће ад Требиње
Број: 03/2-201-631/21
Датум: 01.12, 2021. године
- Уговор о потпуном снабдјевању електричном енергијом са „Електропривредом Републике Српске“ Матично предузеће ад Требиње
Број: 03/2-201-632/21
Датум: 01.12, 2021. године
- Рачун за јануар 2026. од АД „ВОДОДВОД И КАНАЛИЗАЦИЈА“ Бијељина за снабдјевање водом
Број протокола 191/26
Протоколисан Датум: 23.02, 2026. године
- Рачун за јануар 2026. од АД „М тел“ Бања Лука
Број протокола 103/26 и 104/26
Протоколисан Датум: 10.02, 2026. године
- Рачун за јануар 2026. од АД „Комунлац“ Бијељина за одвоз комуналног отпада
Број протокола 115/26
Протоколисан Датум: 10.02, 2026. године
- Рачун за јануар 2026. од МХ „Електропривредом Републике Српске“ Матично предузеће ад Требиње Дирекција за јавно снабдјевање ел. енергијом
Број протокола 152/26
Протоколисан Датум: 16.02, 2026. године